

Ustanovitelj: občinske konference SZDI Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin. — Izdaja časopisno podjetje Gorenjski tisk Kranj. Za redakcijo odgovoren Albin Učakar

GLAS

Cena 40 par ali 40 starih dinarjev

List izhaja od oktobra 1947 kot tednik. Od 1. januarja 1958 kot poltednik. Od 1. januarja 1960 trikrat tedensko. Od 1. januarja 1964 kot poltednik. In sicer ob sredah in sobotah

GLASILO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

Posebnost jeseniškega gospodarstva

Železarstvo in turizem - dve glavni panogi

Predsednik republiškega sveta slovenskih sindikatov Tone Kropušek se je v četrtek popoldne na Jesenicah pogovarjal s predstavniki občinske skupščine, družbeno političnih organizacij in nekaterih delovnih kolektivov o položaju gospodarstva v jeseniški občini. Uvodno besedo je imel predsednik jeseniške občinske skupščine Franc Zvan, udeleženci pogovora pa so v razpravi njegova razmišljanja še dopolnili. In katere so poglavitne misli s tega pogovora?

Jeseniška občina je ostala ena najbolj tipičnih občin v naši republiki glede na enotnost svojega gospodarstva.

Železarna je vse donedavna predstavljala 71 odstotkov vsega gospodarstva v občini in kot so ugotovili udeleženci

pogovora, je bilo v preteklosti vse premalo prizadevanj za izboljšanje razmerja. V jeseniški občini pa kljub temu v zadnjih štirih letih intenzivno razmišljajo, kako se še bolj gospodarsko uveljaviti in izkoristiti vse možnosti. Teh pa niti ni tako malo. Poleg železarstva so v jeseniški občini lepo razvija turizem, kovinsko predelovalna industrija, trgovina in promet. Kovinsko predelovalna industrija na Jesenicah že ustvarja 2 milijardi dohodka, v prihodnjih desetih letih je možno ta dohodek zvišati na 20 milijard S din. Turizem je najpomembnejša gospodarska panoga; danes ustvarja 3,5 milijarde S din dohodka, čez 10 let naj bi ga 20 milijard. Trgovina ustvari danes 13 milijard, čez deset let bi se ta vsota povečala na 20 milijard in končno naj bi promet, ki danes prinaša 2,5 milijard S din, čez deset let ustvarjal 10 milijard starih dinarjev. Če predvidene vsote seštejemo, dobimo 70 milijard starih din. In še nekaj je pomembno. Z jasnimi kon-

(Nadalj. na 3. strani)

Ob 50 - letnici smrti Ivana Cankarja

Se nekaj dni nas loči od 11. decembra, ko bo preteklo 50 let, odkar je umrl Ivan Cankar, največji slovenski pisatelj in dramatik vseh časov. Mojster peresa, avtor Kralja na Betajnovi Martina Kačurja, Hlapcev, številnih ertic in drugih del je vseh svojih 42 let življenja tolkel revščino. Pomanjkanje in druge nadloge, so mu bili stalni spremljevalci, toda takratni družbi je vračal udarce na najbolj boleč način, kar si jih lahko mislimo. Socialistu z Vrhniko se je še najbolj godilo v času, ko so klerikalni krogi z ljubljanskim škofom na čelu odkupili vse izvide njegove »pohujšljive« Ertike in jih dali sežgati.

Cankar je ob Prešernu drugi naš največji človek duha, zagovornik svobode, ki jo je zahteval v tolikih delih, ki pa je sam ni nikdar dočakal.

Med obiskom v Kamniku se je predsednik republiškega izvršnega sveta Stane Kavčič najprej pogovarjal s predstavnik občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij. Nato pa si je ogledal še Svilanit in Titan. (vlg) foto: F. Perdan

Znižane cene!

- fotelji London od 209,00 na 150,00 ND
- ostanki dekorativnih tkanin in oblog za tla
- posamezni komadi pohištva

Kvaliteten nakup - bogata izbira in konkurenčne cene vedno v DEKOR — KRANJ, Koroška c. 35

Kongres naj bo ustvarjalen delovni dogovor

Teze za resolucijo za 6. kongres Zveze komunistov Slovenije so nanizale skoraj vsa, ta čas nerešena vprašanja gospodarskega, političnega in ostalega življenja Slovencev. Kongres naj iz tega spektra nanizanih vprašanj izdela kar najbolj konkretno resolucijo, ki bo obvezovala vse slovenske komuniste. V resoluciji bo treba povsem določeno postaviti mesto Slovenije v Jugoslaviji in reči, da se morajo naši predstaviški organi vse manj posluževati »jugoslo-

vanskih rešitev, ki slabo vplivajo na razvoj gospodarstva in samoupravnih odnosov v naši republiki. Tako so menili komunisti na zadnji seji občinske konference Zveze komunistov v Trzinu in še posebej poudarili, da je mladi generaciji treba z resolucijo začrtati jasno pot razvoja socialističnih družbenih odnosov.

Trziške komuniste je motilo tudi to, da so pri konkretnih kadrovskih rešitvah že vnaprej prekršena nekatera določila bodočega statuta.

Komite je pripombe članov konference posredoval komisiji za pripravo šestega kongresa.

Obisk z avstrijske Stajerske

V spremstvu podpredsednika republiškega izvršnega sveta dr. Franca Hočevarja je v četrtek obiskal Kranj namesnik deželnega glavarja avstrijske Stajerske dr. Hans Koren. Po krajšem pogovoru pri predsedniku kranjske občinske skupščine Slavku Zalogarju so si ogledali gorenjski muzej v Kranju.

Stane Kavčič obiskal Kamnik

Predsednik izvršnega sveta skupščine SR Slovenije Stane Kavčič je včeraj skupaj s članom IS Viktorjem Repičem obiskal Kamnik. Popoldne se je najprej pogovarjal s predstavnik občinske skupščine in družbenopolitičnih organizacij, potem pa si je ogledal tovarni Svilanit in Titan. Popoldne je Stane Kavčič sodeloval še na pogovoru o gospodarskem položaju kamniške občine in o razvojnih možnostih v prihodnjem letu.

vig

TRGOVSKO PODJETJE MURKA LESCE

- ZIMSKA KONFEKCIJA
 - PLETENINE, NOGAVICE
 - VOLNE ODEJE
 - POSTELJNO PERILO
 - ČOKOLADA — BOMBONI
- Gorenjka Šumi

POHIŠTVO

POSEBNOST NA SEJMU:
TOVARNISKA PRODAJA SMUČI,
OKOVJA TOVARNE ELAN

RAZSTAVLJA
IN
PRODAJA
NA
NOVOLETNEM
SEJMU
V KRANJU

NAŠIM ODJEMALCEM ŽELIMO SREČNO NOVOLETO

S seje občinske konference ZK Škofja Loka Vso pozornost gospodarskemu načrtovanju

Na zadnji seji občinske konference ZK Škofja Loka, ki je bila minulo sredo popoldne, so udeleženi ponovno volili delegata za IX. kongres ZKJ. Tako kot ob prvem glasovanju (med 6. sejo), ki pa zaradi premajhne udeležbe ni bilo veljavno, je na tajnih volitvah zbral največ glasov ing. Ivan Gorenc, predsednik komisije za ekonomske odnose.

Pod drugo točko dnevnega reda so komunisti razpravljali o stanju gospodarstva v občini in o političnih osnovah srednjeročnega gospodarskega programiranja. Iz doslej abstraktnih podatkov je razvidno, da bodo škofjeloška podjetja letos v celoti izpolnila svoje plane in da je položaj gospodarstva v komunizadu dovolj.

Bolj zanimive so bile razprave okrog srednjeročnega plana, ki zajema čas od leta 1969 do 1973. Upoštevajoč, da bo mesto čez pet let slavilo pomemben jubilej — tisočletnico svojega obstoja, bi bilo treba program razvoja in usmerjanja gospodarstva v prihodnjem obdobju zelo skrbno izdelati. Predsednik komisije za ekonomske odnose je poudaril, da mora biti občinski plan skladen z republiškim, hkrati pa naj upošteva rezultate raziskovalnega dela ter realne možnosti občine. Komunisti

so si bili edini, da je uvažanje tako imenovanega sistema drsnega planiranja nujno, saj le-ta omogoča večjo elastičnost in prilagodljivost spornim razmeram v gospodarstvu. Med drugim so priporočili skupščini, naj posveti vso pozornost kadrom, kajti na vodilnih mestih potrebujemo sposobne ljudi. Zaradi pomanjkanja lastnih sredstev je nujen tudi uvoz kapitala iz tujine. Vendar bo treba biti pri tem zelo pazljiv, saj tuji ne smejo prevzeti pobude.

Stevilni člani konference so kasneje, med razpravo, govornika še dopolnili. Opozorili so na ugodne razmere za razvoj kmečkega in zimskega turizma v občini. Slišati je bilo tudi nekaj konkretnih ocen stanja znatraj posameznih gospodarskih panog, zlasti kmetijskega.

V tretji točki dnevnega reda je ing. Marko Vraničar, eden od delegatov na bližnjem kongresu ZKS, razpravljalo o tezah resolucije le-tega. Dotaknil se je problemov okrog samoupravljanja in kritično ocenil neobglednost mnogih samoupravnih organov v občini, ki niso sposobni reševati tekočih problemov. Poudaril je, da se celo mnogo komunistov ne drži samoupravnih načel. Protij takšnim pojavom bo treba zelo odločno nastopiti.

Burno razpravo pa so sprožile govornikove besede o problemu mladih. Menil je, da vpliv mladine na politiko občine ni zadosten. Mlade bi bilo treba usposobiti za družbena politična dela še preden se starejši umaknejo. Opozoril je, da nezaupanje starejših do mladine ni utemeljeno. Celotisti redki mladi ljudje, ki kljub brezbriznosti družbe zrastejo v zdravo, aktivno osebnost, običajno naletijo na nerazumevanje.

Za konec so člani konference razpravljali še o predlogu statuta ZKS. Uvodni referat je imel tovariš Miloš Mitič.

Mladina o akcijskem programu

Včeraj popoldne so v Kranju nadaljevali s konferenco občinske organizacije zveze mladine. Na konferenci so govorili o akcijskem programu občinske konference. Pripominjamo, da konferenca zaradi nesklepčnosti o omejenih dokumentih ni odločala. Navkljub temu pa so vendarle o programu razpravljali iz čisto preprostega vzroka, saj so bili mnjenja, da je pač koristno izmenjati mnenja. Odločanje pa so prepustili drugim sestankom.

Akcijski program, o katerem so razpravljali, je obsežen in zdi se, da sega tudi na tista področja za katera bi bilo smiselno, da se jih

lotevajo druge družbenopolitične organizacije. Dosedanja praksa namreč kaže, da se je koristneje usmeriti predvsem na nekatera, za mlado generacijo ključna vprašanja.

Razpravljali so o delovanju krajevnih organizacij ZM in omenili izredno poučen primer nastajanja mladinske organizacije v Strazišču. Govorili so še spolni vzgoji, o delu MO na osnovnih šolah, o povezovanju šole in delovne organizacije, o štipendiranju itd. Menili so, da je potrebno nekatero delo akcijskega programa dopolniti. V razpravi je sodeloval tudi predsednik občinske skupščine Slavko Zalokar.

Seja konference ZKS V Kamniku

Na seji občinske konference ZKS v Kamniku, bila je v sredo, 4. decembra, so največ besed namenili razpravi o tezah za resolucijo šestega kongresa slovenskih komunistov.

Katere so najbolj bistvene pripombe kamniških komunistov k tezam za resolucijo?

Predsednik ZZB Kamnik Vlado Podbevšek je menil, da je v tezah premalo poudarjena samokritičnost komunistov, čeprav so komunisti ravno to obliko kritike na vseh dosedanjih kongresih močno poudarjali.

Franc Svetelj, sekretar občinske konference SZDL Kamnik v tezah za resolucijo pogreša poglavje o odgovornosti. Precej razpravljalec na seji občinske konference ZK v Kamniku je ugotavlja-

lo, da teze sicer govore o odgovornosti, vendar se ta odgovornost največkrat nanaša na neposrednega proizvajalca. Kako pa je z odgovornostjo vodilnih ljudi v delovni organizaciji, občini ali republiki?

V svoji razpravi je direktor kamniške tovarne usnja Stane Simšič poudaril, da bi morala resolucija posvetiti več konkretnih besed gospodarstvu. Omenil je, da se vsak dan srečujemo s pojavi, ki onemogočajo organsko rast delovnih organizacij, pri tem pa gre večkrat tudi za takšne primere, ko je celo republika brez moči. Zato bi morali slovenski komunisti v resoluciji zahtevati hitrejše prenašanje pristojnosti od zveze na republiko, na občino in na neposredne proizvajalce. Stane Simšič se je dotaknil tudi integracijskih procesov v našem gospodarstvu in se zavzel za to, da mora biti vsaka integracija rezultat ekonomskih prikljk. Le v takšnem primeru imajo

lahko partnerji, ki se združujejo, od integracije konkretne koristi.

V razpravi je sodeloval tudi predsednik kamniške občinske skupščine Vinko Gobec, ki je dejal, da morajo komunisti na kongresu nasprotovati nenehnemu spreminjanju predpisov, ravno tako pa tudi nenehnemu pojavljanju novih in novih predpisov. Predsednik kamniške občinske skupščine se je dotaknil tudi odnosov med republiko in občino. Ugotovil je, da se na eni strani srečujemo s težnjami za krepitev samouprave občin, na drugi strani pa republika skoraj na vseh področjih prepisuje limite.

Člani občinske konference ZK v Kamniku so na svoji seji poslušali še poročilo o gibanju članstva in o sprejetanju novih članov v zvezo komunistov, na koncu pa so pregledali tudi bodoče naloge pri idejno političnem usposabljanju in izobraževanju komunistov. V. Guček

Radovliška mladinska problematika

Za minuli torek je bila v Radovljici sklicana seja predsedstva občinske organizacije ZM. Na dnevnem redu je bila razprava o pripravah na zasedanje občinske konference. Zaradi nesklepčnosti pa bodo morali prihodnji teden sklicati ponovno sejo razširjenega plenuma, na kateri bodo razpravljali o pripravah na konferenco. Če bodo na tej seji ugotovili, da niso urejena vsa organizacijska vprašanja, bodo konferenco preložili na začetek prihodnjega leta.

Vsak človek mora braniti domovino

Delavska univerza v Trzinu je skupaj s svetom za narodno obrambo pri skupščini in koordinacijskim odborom za zadeve obrambe pripravila enodnevni seminar za vodilni politični aktiv občine. Na seminarju so seznanili udeležence z novimi zamislimi vseljudske obrambe naše države, s pomenom Varšav-

skega in NATO pakta za razvoj mednarodnih odnosov, na kraju pa se obdelali vprašanja obrambnih priprav v občini. Le prizadevanja vseh ljudi, ne samo vodstev političnih organizacij, lahko rodijo pomembne uspehe. Tako so poudarili ob zaključku seminarja, ko so se zavzeli za načrtno obrambno vzgojo prebivalstva.

Pred dnevi so v Trzinu podelili zaslužnim krvovalcem priznanja. Predsednik skupščine je 49 krvovalcem izročil srebrne značke. Bartelanič Francu, Vladimirju Erjavsku, ing. Vladimirju Halužanu, Francu Pravstu, Francu Purgarju in Ferdu Slugi pa zlate značke za desetkrat darovano kri. Na zelo prijetni in intimni prireditvi so nastopili tudi podmladkarji Rdečega križa. Letos je organizacija Rdečega križa v trziški občini zbrala največ krvovalcev na Gorenjskem.

Pri vsaki enoti
GORENJSKE
kreditne banke je

U S N H
mesec

žrebanje
NAVADNIH HRANILNIH VLOG
ki porastejo za 100.— ND

Mesečno dobi
10
srečnih izžrebancev
ROČNE URE DARWIL

(Nadaljevanje s 1. strani)

Železarstvo in turizem - dve glavni panogi

cepti in dobro izkoriščenostjo vseh možnosti je v jeseniški občini v prihodnjih desetih letih mogoče uravnovesiti železarstvo in druge gospodarske panoge.

ZAPOSLENOST — POMEMBEN PROBLEM

V začetku smo zapisali, da je jeseniško gospodarstvo enostransko razvito. To trditvam potrjujejo tudi podatki o zaposlenosti. Od 27.000 prebivalcev jeseniške občine jih je kar 12.500 zaposlenih, od tega velika večina v železarni. Jeseniška občina ima v slovenskem merilu najnižji odstotek zaposlenih žensk — 25 odstotkov. To razmerje v zadnjih letih postaja ugodnejše. Dve tretjini jeseniških družin je takšnih, kjer je samo en član družine zaposlen.

Kakšna pa je primerjava podatkov o zaposlenosti z razvojnimi možnostmi? Turizem in trgovina lahko v prihodnjih letih bistveno spreminjata zaposlenost v jeseniški občini, manj možnosti

je v kovinsko predelovalni industriji najmanj pa promet.

32.000 S DIN NA OBČANA IZ PRORACUNA

Enostranska razvitost jeseniškega gospodarstva se odraža tudi v sredstvih za družbene potrebe. Jesenice so danes v slovenskem merilu na repu lestvice. Čeprav daje jeseniška občina za potrebe šolstva kar 56 odstotkov svojega proračuna, je to še vedno manj od slovenskega poprečja. Na vsakega občana jeseniške občine odpade le 32.000 S din in s temi sredstvi morajo biti pokrite vse potrebe občanov, od komunalnih storitev do plačevanja zdravstvenega zavarovanja.

Omenili smo razvojne možnosti jeseniškega gospodarstva in pri kovinsko predelovalni industriji so vsi razvojni naporji usmerjeni v razvijanju kovinsko gradbenega materiala, gradbenih plošč. Začenjajo graditi tudi obrat za izdelavo žlindre

vojne, za izdelovanje nosilnih in strojnih konstrukcij, okenških in vratnih okvirov iz hladno valjane pločevine itd.

V turizmu ima jeseniška občina lepo bodočnost in pritegniti je treba mnenju predsednika občinske skupščine Franca Zvana, ki meni, da doslej niso dovolj izkoristili naravnih možnosti. Jeseniška občina ima danes le 3000 turističnih postelj, letno pa zabeležijo 200.000 nočitev. Zimski in letni turizem sta v občini skoraj enakovredna, vendar je precej več načrtov za razvoj zimskega turizma. Sem sodijo zlasti nove žičnice, imajo jih osem, do konca zimske sezone pa bosta začeli obratovati še dve. Skratka na področju turizma ima jeseniška občina velike možnosti.

Jeseničani vidijo torej svojo prihodnost v izenačitvi železarstva z drugimi gospodarskimi panogami, zlasti kovinsko predelovalno industrijo, turizmom, trgovino in prometom. V razgovoru predstavnikov jeseniške občine s predsednikom republiškega sveta slovenskih sindikatov Tone Kropuškom pa so se izoblikovala tudi mnenja, da jeseniška prizadevanja najdejo svoje mesto v razvojnem programu naše republike.

Vili Guček

SPECIALIZIRANA PRODAJALNA NOGAVIC

NOGAVIČAR

V KRANJU, TITOV TRG 18

NUDI POLEG VELIKE IZBIRE VSEH NOGAVIC

kratke otroške volnene nogavice	6,40 in 7,80 N din
kratke ženske volnene nogavice	9,20 N din
kratke moške volnene nogavice	10,50 N din

Trgovsko podjetje ELITA Kranj

O samopriskpevku in gospodarstvu

Na včerajšni seji tržiške občinske skupščine so odborniki najprej poslušali poročilo volilne komisije o rezultatih referenduma za uvedbo krajevnega samopriskpevka za gradnjo novih in popravilo starih šolskih poslopij, nato pa so razpravljali o devetmesečnih rezultatih tržiškega gospodarstva.

Referendum, ki je bil 24. novembra, je zelo dobro uspel. Takšno ugotovitev potrjuje 80,04 odstotka volivcev, ki so glasovali za nove šole, medtem ko je bilo proti le 10,8 odstotka volilcev. Od-

borniki tržiške občinske skupščine so zato na včerajšnji seji sprejeli odlok o krajevnem samopriskpevku za gradnjo novih šol v tržiški občini. Po določilih tega odloka bodo občani začeli plačevati samopriskpek s prvim januarjem prihodnjega leta in ga bodo plačevali 5 let — do konca leta 1973. Pomembno je določilo odloka, ki predpisuje, da morajo biti objekti, financirani s samopriskpevkom, zgrajeni do konca leta 1974.

vig

O uresničevanju družbenega programa

V Kranju je bila v četrtek seja zbora delovnih skupnosti. Razen odbornikov so se je udeležili tudi člani svetov za industrijo, turizem in blagovni promet, kmetijstvo in gozdarstvo ter urbanizem, gradbene in komunalne zadeve. Razpravljali so o uresničevanju družbenega programa do 1970. leta.

Ker temeljijo cilji družbe-

nega razvoja kranjske občine na razvojnem programu gospodarstva, so skušali ugotoviti, če bodo programska predvidevanja dosežena. Ob primerjavi družbenega programa z novimi programi gospodarskih organizacij so ugotovili, da bo na nekaterih področjih srednjeročni program kranjske občine celo presežen.

ISKRA ELEKTROMEHANIKA KRANJ

prodaja

po sklepu UO tovarne različne rabljene stroje in naprave.

Prodaja bo v času od 9. do 20. decembra 1968, vsak dan od 8. do 12. ure.

Prednost pri nakupu imajo družbeno-pravne osebe.

Vse informacije daje investicijski oddelek tovarne, interna tel. št. 348.

V četrtek se je na Jesenicah mudil predsednik republiškega sveta slovenskih sindikatov Tone Kropušek s člani predsedstva ZSS. Dopoldne se je sestal s predstavniki jeseniške železarne, ki so ga seznanili s položajem železarne in slovenskega železarstva. Po sestanku je Tone Kropušek obiskal tudi nekatere stare in nove železarske obrate na Javorniku in Bevkem polju, ter si ogledal tehniški muzej železarne. (vig) foto: F. Perdan

PRODAJALNA OBUTVE NOVA PRODAJALNA OBUTVE NOVA PRODAJALNA OBUTVE NOVA PRODAJALNA OBUTVE NOVA PRODAJALNA OBUTVE NOV

ODPRLI SMO NOVO PRODAJALNO

ŽENSKIH IN MOŠKIH ČEVLJEV

v Kranju, Jenkova 1 (poleg BARA MM)

Nudimo izbiro ženskih in moških čevljev čevljarske industrije Kumanovo. V zalogi predvsem obutev z usnjenimi podplati.

K ogledu in nakupu vas vabi trgovsko podjetje

ELITA Kranj

Maribor je počastil borce za severno mejo

Gorenjski borci za severno mejo so se v velikem številu udeležili slavnostnega zborovanja v Mariboru ob 50-letnici bojev za severno mejo. Zadnje dni novembra se je

v Mariboru zbrala več kot polovica še živečih prostovoljcev iz vse Slovenije. Marsikdo od udeležencev že več let ni šel z doma, tokrat pa so ga spominj na tovariše

iz daljne preteklosti le zvalili. Srečali so se tovariši, ki se niso videli dolga leta in si iskreno stisnili roke ter obujali spomine na dogodke pred pol stoletja. Spominjali so se tudi tovarišev, ki se v takratnih bojih izgubili življenja.

Ze na predvečer ob otvoritvi dokumentarne razstave o bojih za severno mejo (ta prikazuje razvoj dogodkov po prvi svetovni vojni v Mariboru in drugih slovenskih krajih, kjer je general Maister prehitel nasprotnike in prevzel oblast) so bili nekdanji borci zelo zadovoljni. Presenečeni so bili nad sprejemom, ki ga je za delegate vseh občinskih odborov Zveze prostovoljnih borcev za severno mejo 1918-19 priredil predsednik občinske skupščine Maribor.

Maribor je bil v zastavah in je toplo sprejel prostovoljce. Po prihodu posebne vlaka iz Ljubljane so šli vsi prostovoljci v povorki z železniške postaje do Trga svobode. Tu je bilo zborovanje, ki se ga je udeležilo mnogo ljudi.

Veselo razpoloženi so se naši prostovoljci, borci z Gorenjske, proti večeru vračali domov. To srečanje je bilo za marsikoga prvo po 50 letih.

srš

Občni zbor tržiških tabornikov

Tržiški taborniki iz odreda »Severne meje« so imeli pred nedavnim svoj letni občni zbor. Lanj so se udeležili pohoda po poteh partizanske Ljubljane, zvezne taborniške akcije »Večno šumi Sutjeska«, pripravili pa so tudi poletno taborenje v Poreču. Na občnem zboru so ugotovili pomanjkljivosti pri notranjem delu odreda, zlasti pri razširitvi članstva. Precej težav so imeli tudi s pomanjkanjem denarja.

Taborniki tržiškega odreda »Severne meje« so na občnem zboru sprejeli tudi obsežen delovni program za naslednje leto. V tem programu so posvetili pomembno vlogo obrambni vzgoji članov in razširitvi taborniške organizacije. Vendar pa zastavljenih nalog ne bodo mogli uresničiti, če ne bodo za ta namen dobili zadostnih finančnih sredstev. Na koncu občnega zbora so izvolili tudi vodstvo odreda, za novega starešino so izbrali Naceta Pirjevca.

Vlado B.

Integracija slovenskih železarn — leta 1969

V četrtek je Jesenice obiskal predsednik republiškega sveta zveze sindikatov Slovenije Tone Kropušek. S predstavniki železarn se je pogovarjal o položaju jeseniške železarne in o slovenskem železarstvu. Ogledal si je nekatere stare in nove obrate jeseniške železarne.

Jeseniška železarna je že nekaj časa v precej težkem položaju, ob koncu leta pričakujejo namreč več kot štiri milijarde in pol S dinarjev izgube. Kje so vzroki? Ta izguba bi bila lahko še večja, če ne bi železarji sprejeli vrsto sanacijskih ukrepov.

Direktor železarne, magister ing. Peter Kunc meni, da je treba vzroke iskati v premajhni obremenjenosti jeseniške železarne v preteklih letih in prvih letošnjih mesecih. Tako je železarna vse od lani pa do letošnjega avgusta obratovala z 75 odstotno zmogljivostjo, vsi pa vemo, da so naše železarne rentabilne le, če obratujejo z več kot 95 odstotno zmogljivostjo. Razen tega pa so tudi naročila naše predelovalne industrije premajhna. Ta je potrebovala manj kvalitetne izdelke, ti pa imajo seveda tudi nizko ceno. K izgubi je precej pomagal tudi sprejeti zakon o liberalizaciji uvoza surovin za predelovalno industrijo.

FLUKTUACIJA DELAVCEV

Vse te omenjene težave imajo tudi številne posledice. Vse do avgusta so v jeseniški železarni delali le 5 dni na teden. Zaradi pomanjkanja domačih naročil so bili prisiljeni izvažati, vendar z izgubo. Vse te težave pa so povzročile tudi povečano fluktuacijo delovne sile, ki se je najprej pokazala pri nekvalificiranih delavcih, v zadnjih dneh pa tudi pri strokovnih kadrih. Vendar so po besedah direktorja železarne delavci prepričani, da so sedanje težave le prehodnega značaja.

Jeseniški železarji so se vseskozi zavedali resnosti položaja in so že lani sprejeli številne sanacijske ukrepe. Tako vidijo rešitve v takomenovani zunanji sanaciji, kamor prištevajo oprostitev prispevka od osebnih dohodkov, vzpostavitve konzorcija bank za črno metalurgijo, uvedbo novih plačilnih instrumentov, kredit v višini ene milijarde 400 milijonov S din, ki so ga slovenske banke dobile od republiškega rezervnega sklada, prošnjo bankam za odpis nekaterih obresti za prihodnje leto in možnost najetja sanacijskega kredita. Omeniti moramo še sanacijske ukrepe v sami železarni — uvedba stimulativnega sistema nagrajevanja v posameznih obratih, kontrola uvoza, znižanje stroškov, primerjava rentabilnosti posameznih obratov in zniževanje izvoza do najmanjše možne meje ter prenos stroškov nedokončanih investicijskih naložb na prihodnje leto.

MAJA 1969 — ZDRUŽITEV SLOVENSkih ŽELEZARN

Direktor jeseniške železarne magister ing. Peter Kunc je na četrtkovem razgovoru seznanil predsednika slovenskih sindikatov Toneta Kropuška z nameravano združitvijo slovenskih železarn. Do integracije železarn na Jesenicah, Ravnah in v Storah v enotno podjetje naj bi prišlo maja prihodnje leto. Izdelan je že tudi integralni razvojni program slovenskih železarn, ki predvideva specializacijo posameznih železarn. Pomembnost te integracije je v koncentraciji kapitala in v specializaciji. Slovenski sindikati bodo po zagotovilih Toneta Kropuška to integracijo podprli.

Jeseniški železarji se v tej integraciji obetajo lepe možnosti zlasti v izdelovanju hladno valjane pločevine — nerjaveče pločevine. To naša predelovalna industrija vedno bolj potrebuje. Kot rečeno, integracija slovenskih železarn je pred vrati, čeprav je treba urediti še vrsto dokumentov, zlasti statut enotnega podjetja. V bodoče bodo imele slovenske železarne enotno delitev dohodka, enotno delitev izvoza in uvoza, enotno delitev investicijskih naložb, na zunaj pa bodo predstavljale močnega poslovnega partnerja s precejšnjim kapitalom in z visoko specializiranostjo. Še prej pa bo morala tudi družba pokazati interes za takšno integracijo, ta interes pa bo uresničen z dodelitvijo sanacijskega kredita. Kajti, kot je v šali dejal Tone Kropušek, vsak ženin pred poroko vpraša nevesto, kakšna bo dota, ali drugače rečeno, za integracijo so potrebni čisti računi. In če slovenski, zlasti pa še jeseniški železarji ne bodo dobili do prihodnjega leta sanacijskega kredita, potem je težko verjeti, da bi integracija slovenskih železarn uspela.

Vili G.

V Kranju se pripravljajo na praznovanje dneva JLA

Osnovni moto letošnjega praznovanja dneva Jugoslovanske ljudske armade naj bo krepitev vseljanske obrambe — tako so se dogovorili na četrtkovem sestanku predstavnikov družbenopolitičnih organizacij in JLA v Kranju. Ob letošnjem praznovanju nameravajo posebno skrb posvetiti razstavam, prireditvam, medsebojnim obiskom (meč. vojaki, učenci in delovnimi kolektivi) ter kulturnim prireditvam. Pripravili bodo številna medsebojna srečanja v raznih športnih panogah. V domu JNA v Kranju bodo dijakom in učencem kranjskih šol v dnevih pred praznikom prikazali življenje in oborožitev v kranjski vojašnici. 21. decembra pa bodo novi vojaki v vojašnici Staneta Žagarja v Kranju dali svečano zaobljubo. Temu dogodku bodo prisostvovali tudi številni predstavniki javnega življenja in občani Kranja. V popoldanskih urah nameravajo istega dne pripraviti v prostorih občinske skupščine v Kranju tudi svečano proslavo s sprejemom. Natančneje bomo o programu praznovanja še poročali.

Razstava slik iz zbirke evropske naivne umetnosti v Škofji Loki

Podobe za stotero okusov

Ze nekaj časa lastniki galerij, kritiki, slikarji, kiparji in sploh vsi tisti, ki imajo opravka z likovno umetnostjo, ugotavljajo, da med kupci umetnin naglo raste zanimanje za dela naivcev in samoukov. Nova »moda« je preplavila svet, petični zbiralci dragotin segajo globoko v žepce in polnijo svoje paviljone s kipi in slikami do nedavna še bolj malo znanih umetnikov — samoukov. Zanimivo bi bilo vedeti, kaj je vzrok najnovejše zbiralske epidemije, ki tudi našim navicem skokoma dviga ceno. Je to res samo ena od nešteti modnih muh? Morda. Ali pa so razlogi globlji? Slednje bi najbrž bolj držalo. Zavedati se namreč moramo, da gre pri naivcu za likovno nepodkovanega človeka, ki razen slikarskega talenta, sposobnosti opazovanja in bogate domišljije nima ničesar tistega, kar bogat šolane likovnike. Ne pozna najrazličnejših slikarskih smeri, ponavadi ni študiral starih mojstrov, še manj pa se načrtno in strokovno izpopolnjeval. Ustvarja tako kot ve in zna. Upodablja stvari ali dogodke, ki so ga pritegnili, očarali, presunili, nav-

dušili... In kar je najvažnejše — izbrani motivi so bolj vsakdanji, manj abstraktni in zahtevni. Ne izkrivlja jih, sledeč zakonitostim določenih likovnih šol (seveda s tem še ni rečeno, da jim ne vtisne svojega karakterja, da slike ne izžarevajo avtorjevega temperameta). Prav zato so nam laikom laže dostopne. Hitreje razvozljamo vsebino in izluščimo tisto osnovno vodilo, ki je ustvarjalcu potisnilo v roke čopič ali dleto. Skoraj se ne zgodi, da bi — kot včasih ob zahtevnih delih abstraktnih likovnikov — strmeli v umetnino, zaman iščoč na njej sledove predmetnosti, Morda so ravno omenjene značilnosti primitivne umetnosti botrovale sedanjim zbiralski »modi«.

Cas je že, da po malce dolgem uvodnem razglabljanju pridemo h konkretnjšemu pisanju. Seveda bo govora o podobah naivnih likovnikov. V galeriji Loškega muzeja so namreč včeraj popoldan odprli razstavo slik iz zbirke evropske naivne umetnosti. 55 umetnin je last ustanove Albert Dorne iz Amsterdama. Kar nekam pretesne so prostrane stene paviljona na

gradu, kjer visijo slike. Veliko jih je, obiskovalec porabi precej časa, preden si vse temeljito ogleda. In vredne so pozornosti, kajti toliko, kot je slik, je tudi motivov ter likovnih rešitev. Stevilni avtorji predstavljajo gledalcu najrazličnejše reči: portrete, sobe, gradove, gruče ljudi na pikniku, ribiča, berača, otroke pri igri... Nekatera dela imajo vse značilnosti liričnega slikovnega zapisa, druge pa so prave likovne zgodbe, saj pripovedujejo na primer o tragičnem koncu bikoborca, o samomoru na železniški postaji, o življenju v mestu in po vaseh... Opazovalec se seli iz enega konca sveta na drugega — tja pač, od koder je naivec, čigar sliko trenutno gleda. Tudi drugače so si umetnine zelo različne. Razen platen so tu še prizori, slikani na les ali lesenit, pa akvarel in drugo. Če najprej osupneš ob izrazito realistični sliki s kopico drobnih, a do najmanjših potankosti izdelanih figuric in s poudarjeno perspektivo, te že nekaj metrov stran presenetli delo, katerega tvorec popolnoma zanemari tretjo dimenzijo in kjer se zdi, da risarsko znanje avtorja ne dosega niti sposobnosti sedemletnega otroka. Zato pa je toliko bolj izrazita govorica barv, ki s svojo bogatostjo pritegnejo oko.

Razstava bo zanimiva za vsakogar. Tako pester zbirke v galeriji na loškem gradu doslej še ni bilo. Vmes so slike, ki bodo navdušile najbolj zahtevnega sladokusca, in takšne z izredno razgibanimi ter bogatimi prizori — za ljudi brez kakršne koli likovne izobrazbe. Organizator, Loški muzej, zasluži vse priznanje. Presenetil nas je s to razstavo, presenetil ravno ob pravem času, saj — kot smo povedali že v uvodu — dela naivcev prav sedaj zbuja povsod veliko pozornost.

I. Guzelj

Slovesnost ob Prešernovem rojstnem dnevu

V torek, 3. decembra, na Čan, ko se je pred 168 leti v Vrbi rodil France Prešeren, je Klub kulturnih delavcev priredil v galerijskih prostorih Prešernovega spominskega muzeja v Kranju komorno slovesnost, v počastitev tega dne.

Hkrati pa so v istih prostorih odprli tudi razstavo »Čbeličarji — Prešernovi sodobniki in prijatelji. O Prešernu in njemu tako ljubih sodružnikih Kranjske Čbelice je govoril kustos Crtomir Zorec; njegovo pripoved sta z recitacijami Potočnikovih, Zupanovih, Levičnikovih,

Holzapflovih, Kastelčevih in Jarnikovih pesmi ilustriral Miča Udrija in Vladimira Poljančeva. Moški vokalni kvartet »Rožmarine« pa je zapel nekaj starejših pesmi, ki so jih napisali in uglasbili Čbeličarji sami.

Lepe slovesnosti se je udeležilo mnogo ljubiteljev Prešerna, tako da je večer tudi v tem pogledu uspel. Pripomnimo naj še, da sovpada s pesnikovim rojstnim dnevom tudi dan smrti njegove hčerke Ernestine, ki je umrla v Ljubljani prav na očetov rojstni dan, dne 3. decembra 1917.

Čbelični trio glasbene šole z Jesenic med izvajanjem Beethovnevega Tria — Foto: F. Perdan

Spominska plošča ob stoletnici rojstva Ivana Regna

Letos mineva 100 let od rojstva velikega slovenskega biologa, prof. dr. Ivana Regna. V spomin nanj namestila prirodoslovno društvo Slovenije, svet za kulturo in prosveto skupščine občine Škofja Loka in KUD Ivan Regen Gorenja vas odkriti v Lajšah nad Trato pri Gorenji vasi spominsko ploščo. Slovesnost bo jutri, v nedeljo, 8. decembra, ob 11. uri.

Kamilo Legat razstavlja v Tržiču

Delavska univerza je v letošnji sezoni pripravila že tretjo likovno razstavo. Sinoči je predstavil javnosti svoja najnovejša dela akademski slikar Kamilo Legat.

Na otvoritvi so prebrali tudi nekaj pesmi Pibernika in Piska. Večer poezije, ilustriran z Legatovimi motivi tržiške okolice, je navdušil obiskovalce.

Cankar - umetnik

V Tržiču bodo proslavili petdesetletnico Cankarjeve smrti z literarnim večerom, ki ga za sredo, 11. decembra pripravila Delavska univerza.

To pot bodo z odlomki iz Cankarjevih del, predstavili

Cankarja — umetnika. Na večeru bodo sodelovali tudi recitatorji literarnega krožka na šoli heroja Bračiča, ki bodo za jubilej izdali posebno številko svojega glasila stezice.

Razstava del Marijana Belca

Danes zvečer (sobota) ob 18. uri bodo v galeriji Mestne hiše v Kranju odprli razstavo slikarja Marijana Belca.

ca, secer domačina. Organizator kulturnega dogodka je Gorenjski muzej. Razstava bo odprta do vključno 29. decembra tega leta.

Mladi na koncertnem odru

Več kot šestdeset gojencev glasbenih šol iz Kranja, Tržica, Domžal in z Jesenic ter s srednje glasbene šole in akademije za glasbo iz Ljubljane je v sredo zvečer nastopilo na prvi republiški reviji solistov in ansamblov glasbenih šol Slovenije v koncertni dvorani delavskega doma v Kranju.

Stopetdeset poslušalcev, večinoma mladih, je z zanimanjem spremljalo dnevni program, ki je bil zlasti glede pestrosti instrumentov in zasedb zelo privlačen in zanimiv.

I Kranja so nastopili 23-članski mladinski godalni orkester pod vodstvom Petra Liparja, pianistka Jasmina Zupančič in Jana Gogala, violončelistka Irena Markelj ter kitarist Miro Primc; iz Tržiča Mladen Makarov in pianistki Breda Eržen in Marjeta Kristan; iz Domžal 14-članski godalni orkester pod vodstvom dirigenta Jakoba Čer-

neta in violinista Urška Mihečič ter Marko Zupan; z Jesenic pihalni trio (Miloška Arzenšek-flavta, Boris Arzenšek-oboja in Cveto Ermanfagot), kvartet (Tatjana Lazar-flavta, Anica Bedič-violina, Igor Heferle-čelo in Nada Mohorič-klavir) in trio (B. Arzenšek-oboja, Zdenko Čuden-klarinet in N. Mohorič-klavir).

Nedvomno pomeni revija pomembnejši kulturni dogodek, saj so na njej nastopili najboljše učence prejšnjih let. Čeprav nekateri gojenci niso pokazali ravno najboljšega znanja v primerjavi z drugimi, pa je vendar bil splošni vtis o delu šol zadovoljiv. Ob tej priložnosti pa je treba vsekakor pozdraviti tudi odločitev društva glasbenih pedagogov Slovenije, da razen podobnih revij v Ljubljani in Mariboru organizira glasbeno revijo tudi v gorenjski metropoli.

D. Stanjko

GORENJSKI MUZEJ V KRANJU — V mestni hiši je odprta stalna arheološka, kulturno-zgodovinska, etnografska in umetnostno-zgodovinska zbirka, v Galeriji v Mestni hiši pa razstava slikarskih del Marijana Belca.

V Baročni stavbi v Tavčarjevi ul. 43 je v I. nadstropju na ogled razstava Ilindenska vstaja, ki jo je posredoval Narodni muzej v Bitoli in v II. nadstropju razstava Domača obrt na Gorenjskem.

V Prešernovi hiši je odprt Prešernov spominski muzej, v galeriji pa literarno-zgodovinska razstava: Čbeličarji — Prešernovi sodobniki in prijatelji.

Galerijske in muzejske zbirke so odprte vsak dan od 10.—12. in od 17.—19. ure.

ANDREJ KOMAC — MOTA najslavnejši trentarski vodnik, rojen 6. 6. 1853, umrl 10. 12. 1908

Ob šestdesetletnici smrti Andreja Komaca — Mota

(10. decembra 1908 — 10. decembra 1968)

Slovenski gorski vodniki so v naši planinski zgodovini odigrali pomembno vlogo; odpirali so vrata in kazali poti v lepote in veličino našega planinskega sveta, sprva domačim in pozneje tujim, razumnikom, raziskovalcem-pionirjem planinstva in alpinizma. Med njimi imajo trentarski vodniki najbrž posebno mesto.

V tem čudovitem svetu — Trenti — so se rodili in zrastle Ivan Berginc, Struklj (ki je že leta 1890, polnih 16 let pred modernimi plezalci, preplezal 1200 metrov visoki skalni zid severne triglavske stene), Anton Tožbar, Spik, Medved (ki se je 24. aprila leta 1911 boril z medvedom v Belem potoku pod Kriškimi podi), Andrej Komac-Mota (ki je bil najboljši idealen vodnik Tumi, Kugyju, Dvorskemu, Cermaku, Franti) in številni drugi.

Najsvetlejši vzor med trentarskimi vodniki je bil prav gotovo dr. Komac-Mota, Andrej Komac-Mota. Bil je vodnik Kugyju, Tumi in drugim na Skrlatico, prek Komarja iz Trente na Triglav, prek Kugyjeve police iz Za Planje na Zeleni sneg in skozi ozebnik iz Planice na Jalovec. Mota je bil najprej vodnik pri nemškoavstrijskem planinskem društvu, vendar nikoli ni zatajil materinega jezika. Mnogo je storil za razvoj in naprek slovenskega planinstva. Na žalost se je njegovo življenje končalo mnogo prezgodaj. Pred šestdesetimi leti, 10. decembra leta 1908 je obnemogel in zmrznil na Hudi ravni (južna stran Vršiča na poti iz Trente v Kranjsko goro). Iskalo ga je sredi zime 16 domačinov iz Trente. Našli so ga šele v soboto, 12. decembra ter ga slovesno pokopali na pokopališču v Trenti.

Pri pogrebu tega velikega človeka, našega najboljšega gorskega vodnika je jokalo mnogo src; ob grobu so stali dr. Tuma, Kugy in mnogi odlični češki plezalci in alpinisti.

Ko je ob svoji 60. letnici 3. avgusta leta 1953 naša krovna planinska organizacija, Planinska zveza Slovenije slovesno odkrivala v Trenti spomenik nekronanemu kralju in poetu Julijskih Alp, dr. Juliju Kugyju, smo močno pogrešali tesno ob njem tudi njegove zveste in najboljše učitelje, gorske vodnike iz Trente: Spika, Medveda, Mota, Pavla in druge. Veličastni spomenik dr. Kugyju je vsekakor nepopoln in pomanjkljiv brez njih.

Vklesana imena šestih trentarskih gorskih vodnikov na močnem skalnem balvanu ob alpskem vrtu Juliana v Trenti, ki so ga gorniki odkrili leta 1957, je preskromna oddolžitve za plemenito opravljeno delo slavni trentarskih gorskih vodnikov. Uroš Zupančič

Kramljanje s Sašom Kumpom, vodjem lutkovne skupine pri Prešernovem gledališču Kranj

Fantje in dekleta izza malega odra

Lutke. Kakšno čudežno moč imajo! Na tisoče otrok po svetu jih občuduje, tisoči se življajo v njih pravljčni svet. Zakaj lutka malčka tako pritegne, psihologom še ni jasno. Verjetno je to ostank iz pradedne, dediščina malikovanja, časčenja kipev in figur, ki so predstavljale neko božanstvo. Otroci bi se človeka, skritega za lutko, bal. Ne bi mu verjel kajti svet odraslih je zanj tuj. Toda mali premikajoči se figurici zaupa. Ze na pogled prepozna dobro ali slabo osebnost. Lahko sledi dogajanju, nič zahtevnega in nerazumljivega ni v njem.

Zal imamo pri nas vse premalo lutkovnih gledališč. Vzrok za to tiči morda v načinu igranja. Animator samo posedi svoj glas in gibe figurici, ne nastopa neposredno. Razen tega je rokovanje z lutko vse prej kot enostavno in preprosto. Mnogo vaje zahteva.

A za člane lutkovne skupine pri Prešernovem gledališču Kranj takšni pomisleki ne obstajajo. Dobro leto je že, kar so se zbrali okrog svojega mentorja in učitelja Saša Kumpa. Le-ta je septembra lani organiziral večmesečni začetniški tečaj. Sedemindvajset deklet in fantov, starih od 14 do 16 let, sta dva strokovnjaka — Nace Simončič in Majda Podvršič-Pengov — seznanjala s skrivnostmi lutkovne abecede, dramaturgije ter likovne in tehnične obdelave lutk. Nastala je prava mala šola.

»Lutkovno skupino smo ustanovili iz dveh razlogov,« pravi vodja Kump. »V sporred Ure pravljice je bilo namreč treba vključiti tudi lutkovne predstave. Kranj postaja iz dneva v dan večji in spodobl se, da čim bolj poskrbimo za našo mladež. Drugo, kar nas je sililo k temu, so mladi ljudje, ki s prostim časom ne vedo ne kod ne kam, čeprav bi radi delali, igrali.«

Osnovni namen lutkovne šole je bil vzgojiti animatorje, ki bi pridobljeno znanje lahko posredovali navzven. Marsikje, v vrtcih in po šolah, lutka postaja posrednik med otrokom in vzgojo. Otroci se prek nje učijo, zapomnijo si, kaj jim medo, psiček ali močič povedo. Prav na tem področju pa utegnejo biti mladi lutkarji zelo koristni.

»K sodelovanju smo želeli pritegniti tudi pedagoge, zdravnike in sploh ljudi, ki imajo opravka z mladino. Žal ni bilo pravega odziva,« je povedal moj sobesednik.

Ob zaključku lutkovne šole so tečajniki izvedli dve predstavi: Paplerjevega Hudobnega graščaka ter igrico Pengova ter Simončičeve Medveda lovimo. Skupina je gostovala tudi drugod, kmalu

je bilo za njo 35 nastopov.

Kranjska lutkovna skupina šteje danes 12 članov. Vadijo dvakrat tedensko. Po spomladanskem »ognjenem krstu« so naštudirali še igrice Zmešnjava in Polomljena lutka. Slednja je vsebinsko zelo preprosta in zato primerna za najmlajše. V njej uporabljajo ploščate lutke.

»Po novem letu nameravamo začeti z novimi tečaji. Nadaljevalnega bodo obiskovali sedanjji, že aktivni lutkarji. Temeljil bo na sistemu vajank, torej na rokovanju z vajskimi lutkami (premikanje s pomočjo palčic). Vzporedno z njim pripravljamo začetni tečaj. Namenjen je pionirjem od 6. do 10. leta starosti. Zanje bo to ena od oblik izvenšolske dejavnosti. Otroci naj bi sami kreirali lutke, recitirali in vadili mimiko. Tudi nastopanje mora biti napol igrava. Tečajniku bomo posredovali samo osnovno misel, vse ostalo pa je odvisno od njegovih sposobnosti. Sam si bo izmisljal besedilo in gradil vsebino. Takšno delo budi v otroku samozavest ter mu razvija domišljijo in smisel za improvizacijo. Navadi se sproščene nastopanja. Šele kasneje, v marcu, bomo skušali naštudirati zahtevnejšo igrico.

Strokovnjaki so kranjsko skupino zelo pohvalili. Pravijo, da je čistost igranja njena glavna odlika. Le-te pa brez poznavanja lutkovne abecede ne bi bilo mogoče doseči.

Vodja Saša Kump mi je zaupal svoje načrte za prihodnost. »Ščasoma bi iz skupine rad naredil lutkovni kabaret za odrasle. V obliki satire bomo obravnavali aktualne družbenopolitične probleme.

Tudi na starejše ima namreč lutka določen vpliv. Močic iz penaste gume si lahko dovolj marsikaj. Ob starih, ki bi jih človeku iz mesa in kosti hudo zamerili, se blebetavi figurici na malem odru samo nasmejimo.«

Toda to so šele načrti. Pogledimo raje sedanost. Pred časom je lutkarje Prešernovega gledališča obiskala sorodna, vendar profesionalna, skupina iz Dravelj pri Ljubljani. Minulo nedeljo so jim Kranjčani vrnilili obisk. Tamkajšnjemu občinstvu so se predstavili z igrico Zmešnjava.

Potem sem si ogledal še »garderobo figuric«. Za odrom, v veliki skrinji, počivajo klasične ročne lutke in čakajo, da kakšna dlan seže po njih in jih oživi. Te pastirčke, razbojnice in navihance — kdo bi vedel, kaj vse še predstavljajo — je izdelal Saša Kump sam.

»Takole zvečer, ko so drugi posli mimo, primem za škarje in začnem z delom,« sem izvedel.

Na drugi strani odra so spravljene ploskovne lutke. Te uporabljajo v igrich za najmlajše. Zelo enostavne so, kot je enostavna zgodba, v kateri nastopajo.

Ogledala sva si tudi veliko, še nedokončano lutko, ki jo bosta upravljala dva animatorja. Izdelujejo jo za novoletno predstavo Trije snežaki. Grobo oblikovana glava iz bele penaste gume zares spominja na veliko sneženo kepo, ki jo pozimi otroci nataknejo na kup snega ter pokrijejo z odvrenim loncem. In ob slovesu sem sklenil, da si to igrico moram ogledati.

I. Guzelj

DELOVNA SKUPNOST DELOVNE ENOTE TISKARNA

CP GORENJSKI TISK KRANJ

razglaš

prosta delovna mesta

1. korektor 2. risar

Kandidat za delovno mesto pod 1. točko, mora imeti zaključeno šolo III. stopnje z znanjem francoskega jezika.

Poseber pogoj — preizkus znanja francosčine pred nastopom.

Kandidat za delovno mesto pod 2. točko mora imeti šolo za oblikovanje — grafični oddelek.

Posebea pogoj — preizkus znanja oblikovanja pred nastopom.

Za obe razpisani delovni mesti je tri mesece preizkusnega dela.

Ponudbe sprejema tajništvo podjetja Kranj, Koroska 8 do 14. 12. 1968.

OBJAVA

KOMUNALNI ZAVOD ZA SOCIALNO ZAVAROVANJE KRANJ s svojimi podružnicami na JESENICAH, v RADOVLJICI, SKOFJI LOKI in TRZICU

objavlja

da traja delovni čas od 1. 12. 1968 dalje:

- V PONEDELJEK, TOREK, ČETRTEK in PETEK od 7. do 15. ure,
- V SREDO od 7. do 15. ure in od 17. do 19. ure.

STRANKE SPREJEMAJO VSI ODDELKI:

- ob ponedeljkih in petkih od 8. do 11. ure,
- ob sredah od 8. do 11. ure in od 17. do 18.30.

Vložišče obratuje vsak delovni dan v rednem delovnem času.

GRADITELJI!

Preskrbite si opečne izdelke za spomladansko sezono. Ljubljanske opekarne bodo izdelovale opeko tudi preko zime. Se posebej priporočamo MB (modelarni blok) in zidni blok BH6. Zahtevajte ponudbe.

Vse informacije daje prodajni oddelek Cesta na Vrhovce 2 — Ljubljana, telefon 61-965 in 61-805 ter naš zastopnik Andrej Smolej, Kranj, Nazorjeva 4, telefon 22-866 (pri nebotičniku), ki vas po želji obišče tudi na domu. Oglejte si naše izdelke v Kranju, Prešernova št. 1 (pri steklarju Colnarju).

Ljubljanske opekarne

Mercator

POTROŠNIKI KRANJA!

Obiščite novo prodajalno prehrabnega blaga v nebotičniku. Solidno vas bomo postregli s prehrabnim blagom v izvirnem pakiranju, kupili boste

lahko vse vrste delikatesnega blaga, kruh, mleko ter express kavo.

Prodajalna je odprta dnevno od 7. do 19. ure, v nedeljah pa od 8. do 11. ure.

Za nakup se priporoča Mercator prodajalna v Kranju.

INDUSTRIJA
GUMIJEVIH,
USNJNIH
IN
KEMIČNIH
IZDELKOV
SAVA
Kranj

razpisuje

6 STIPENDIJ
za ekonomski fakulteti.

Kandidati naj predložijo:

1. lastnoročno napisano prošnjo,
2. potrdilo o opravljenih izpitih in frekventacijsko potrdilo,
3. življenjepis najkasneje do 16. 12. 1968 na slovo: Gumarski izobraževalni center,

Industrija gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov SAVA, Kranj.

Prednost pri izbiri bodo imeli kandidati višjih letnikov.

TURISTI!

Priložnost vam nudi ugodnost. Za vsakogar nekaj, nekaj za vse

boste dobili v gostilni in trgovini

Jože Malle

Loiblthal — St. Lenart v Brodech le 3 km od ljubeljskega predora

Govorimo slovensko!
Ugodna menjava!

Dobrodošli!

Obiščite v Beljaku

ESPRESSO-CAFE ROSSIELLO

Villach — Beljak, Hauptplatz 19

PRODAJA ČOKOLADE, SLAŠČIC IN ŽGANIH PIJAČ

Velika hiša za vsakogar

Radio Schmidt

Klagenfurt — Celovec
Bahnhofstrasse 22

Svetovno znani

HOLIDAY ON ICE

iz ZDA

spet v Ljubljani

od 17. do 24. 12. 1968 v hali Tivoli

VSTOPNICE — PREVOZ — REZERVACIJE — INFORMACIJE

CREINA — KRANJ, KOMPAS — KRANJ,

Koroška 4, tel. 21-022 Koroška 2, tel. 21-431

Izdaja in tiska CP »Gorenjski tisk« Kranj, Koroška cesta 8. — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 (stavba občinske skupščine) — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135. — Telefoni: redakcija 21-835 21-860; uprava lista, ma-loglasna in naročniška služba 22-152 — Naročni-na: letna 24.—, polletna 12.— N din. Cena posameznih števil 0,40 N din — Inozemstvo 16,00 N din — Mali oglasi beseda 0,6 do 1 N din. Naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo.

Več nočitev kot lani

Statistični podatki gorenjskih občinskih skupščin kažejo, da je bilo v prvih devetih mesecih na tem področju 277.725 domačih in tujih gostov. To je 1028 manj kot preteklo leto. Medtem ko je letos število gostov v škofjeloški in jeseniški občini večje, se je v drugih občinah letos nekoliko zmanjšalo. V omenjenem obdobju so na Gorenjskem zabeležili 875.960 nočitev kar je nekaj več kot v preteklem letu.

Prospekt v 200.000 izvodih

V Bohinju pripravljajo prospekt »Panorama Bohinja«. Računajo, da bo gotov v prvi polovici decembra. Tiskajo ga v 200.000 izvodih.

Tuji gostje v Bohinju

Od predstavnika podjetja Transturist smo izvedeli, da bodo letos pozimi hoteli v Bohinju zasedeni. Pričakujejo goste iz Nizozemske in Danske. Zaradi tega, ker si tuji gostje žele več zabave, so v hotelu Triglav organizirali dancing bar.

V nekaj stavkih

Cerkije — Dramska skupina Tonosa in prosvetno društvo Savlje-Kleče bosta v soboto, 7. decembra zvečer, v kino dvorani v Cerkljah uprizorila dramo v dveh dejanjih Magda večeraj, danes in jutri. Za to dramsko delo se v Cerkljah in okolici zelo zanimajo. —an

Redni plenum občinske strelske zveze — V nedeljo, 8. decembra dopoldne, bo v Kranju redni plenum občinske strelske zveze Kranj. Razpravljali in sklepali bodo o delu strelske organizacije v občini. Pogovorili pa se bodo tudi o izvajanju rednih letnih občinskih zborov po strelskih družinah in o konferenci občinske strelske zveze Kranj.

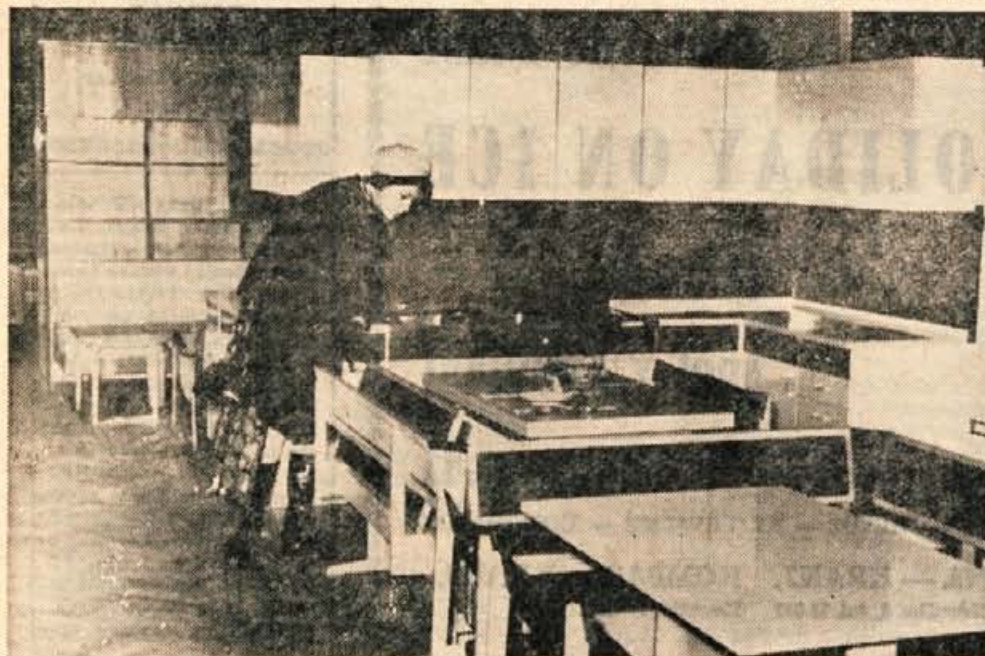
Krvavec — Na Krvavcu je že štirinajst dni nad vse lepo in toplo vreme, medtem ko se dolina koplje v megli. Najbolj vneti smučarji se lahko tudi smučajo, vendar brez vlečnice, ker ta ne deluje zaradi premajhne debeline snežne odeje. Sicer pa je tudi sončenje nekaj vredno. Med prazniki v novembru je Krvavec obiskalo veliko ljudi, saj je žičnica prepepljala v obe smeri okoli 2000 potnikov.

Ze nekaj časa opravlja krvavško žičnico podjetje Creina, ki je žičnico prevzelo od ljubljanskega podjetja SAP. Od prvega decembra veljajo tudi nove cene za prevoz z žičnico. Vstopnica je prej veljala 8 N din, nova cena pa je 12 N din. —an

Prizadevni muzejski delavci

Pri tehničnem muzeju jeseniške železarne obstoja tudi oddelki, ki prikazuje obdobje bojev za delavske pravice in NOB na jeseniškem območju. Prizadevni muzejski delavci so doslej zbrali in uredili nad 1000 eksponatov in 8000 fotografij.

Sodelovali so pri pripravi zgodovinskega gradiva, ki ga koristno uporabljajo javna informacijska sredstva. Poseben prispevek so prispeli za prvo številko jeseniškega zbornika Jeklo in ljudje. Priredili so tudi več razstav. B. B.

Trgovsko podjetje Zarja na Jesenicah je pred minulimi prazniki v novih prodajnih prostorih odprlo razstavo pohištva in opreme — Foto: F. Perdan

CENJENE POSLOVNE PARTNERJE OBVEŠČAMO,
DA STA SE SPOJILI PODJETJI

Sava
TOVARNA GUMIJEVIH IZDELKOV

Kranj

IN

STB
Standard
Kranj

INDUSTRIJA USNJA, KEMIČNIH IZDELKOV IN PLASTIČNIH MAS

V NOVO PODJETJE

Sava
Kranj

INDUSTRIJA GUMIJEVIH, USNJEVIH IN KEMIČNIH IZDELKOV

CENJENIM POSLOVNIM PARTNERJEM SPOROČAMO,
da lahko še dalje uporabljajo iste telefonske številke.

Od Kamnika do Kranja - 550km

Te dni je sedem planincev bolj ali manj slovesno (nekateri kar po pošti), prejelo posebno značko z oznako GPP. Značko so prejeli za prehojeno Gorenjsko partizansko pot: Alojz Zupančič iz Novoga mesta, Ivan Robek iz Zagreba (66 let ima in je najstarejši med nagra-

jenci), Ludvik Jugovic iz Skofje Loke, Marija in Stan-ko Hribar ter Ciril in Lidija Zakohar, vsi iz Kranja. Lidija je najmlajša, ima le 17 let.

Gorenjsko partizansko pot so planinska društva in organizacije zveze borcev Gorenjske uredile in odprle leta 1961. Ljubitelji narave in naših gora naj bi tako spoznavali prirodne lepote in zgodovino naše revolucije. Pot nas namreč pelje od Kamnika prek Kamniških planin, Karavank, Julijcev, Pokljuke, Jelovice in Škofjeloškega hribovja do Kranja. Med 46 žigi kolikor jih mora udeležene imeti v svojem dokaznem dnevniku, je tudi žig spomenika francoskim žrtvam v Podljubelju, muzeja NOB in muzeja NOB v Sk. Loki. Pot je speljana mimo mnogo obeležij, grobišč in drugih zgodovinskih zanimivosti. Tisti, ki so to pot že prehodili pravijo, da je zelo zahtevna. Dolžina poti je le približno ocenjena, saj je ni moč meriti kot cesto. Menijo da jo je moč prehoditi v 17 dneh, če bi vsak dan hodil po 8 do 9 ur. Po dolžini pa je ocenjena na okoli 550 kilometrov.

Do danes je to pot prehodilo šele enajst ljudi. Dobili so častno značko. K. M.

Kranjska gora polna smučarjev

Med prazniki je bilo v Kranjski gori veliko smučarjev. Vse smučarske terene so že prej steptali s teptalnimi strojem, tako da je bilo za praznike že vse pripravljeno za smuko. Tako se je med prazniki na Preseki, Podlesu, Brsnini in smučiščih na Vitrancu kar trlo smučarjev. Žičnice so neprestano obratovali. Na vlečnici Mojeva je bila vrsta dolga do Radivojeviča in še dalje. Zato bi bilo nujno, da bi novo vlečnico, ki je že v gradnji kar najhitreje dogradili.

Parkirni prostori so bili popolnoma zasedeni. Gostinci pa so imeli polne roke dela.

B. B.

Jutri bo v Trziču občini zbor hortikulturnega društva, na katerem bodo tistim hišnim lastnikom, ki so letos najlepše okrasili okna s cvetjem in uredili okolico hiš, podelili posebna priznanja. Občini zbor bo dal prebivalcem tržiške občine poziv za čimlepši izgled kraja, s čimer bosta mesto in njegova okolica postala še bolj mikavna za številne turiste.

Prenovljena kamniška lekarna

V Kamniku so pred kratkim v Kidričevi ulici odprli prenovljene prostore kamniške lekarne. Nova lekarna ima sedaj poleg prodajnega prostora še dežurno sobo, prostor za pripravo zdravil in skladišče. Sredstva za preureditev v višini 35 milijonov S din je prispeval sam kolektiv kamniške lekarne. vg

Zbor gorskih reševalcev — veteranov

Pred dnevni se je v planinskem domu v Logarski dolini zbralo okrog 40 gorskih reševalcev — veteranov, ljudje, ke se s tem poslom bavijo že najmanj 15 let. Zbora sta se udeležila podpredsednik PZS Tone Bučar in načelnik komisije GRS—Nenguro.

Ce upoštevamo, da je vseh reševalcev — veteranov preko 100, je bila udeležba na zboru razmeroma slaba. Verjetno je temu botrovalo tudi deževno vreme.

To je bil prvi zbor gorskih reševalcev — veteranov!

— fe

Te dni po svetu

ZAGREB, 5. decembra — Z uvodnim referatom predsednika predsedstva CK ZKH dr. Vladimirja Bakarića se je začel VI. kongres Zveze komunistov Hrvatske. Na kongresu sodeluje 779 izvoljenih delegatov, udeležujejo pa se ga tudi delegacije republiških centralnih komitejev.

BEOGRAD, 3. decembra — Po predlogih novega zakona o vojaški obveznosti, o njem bo kmalu razpravljala zvezna skupščina, je predvidena tudi vojaška obveznost za ženske in sicer od starosti 19 do 40 let. Ženske bi v prihodnje tudi v mirovnem času pozivali na vaje in jih razporejali na dolžnosti v teritorialni obrambi. Do sedaj je omenjeno določilo veljalo le za strokovnjakinje, katerih dolžnost je bila služiti v rezervni sestavi JLA.

BOSANSKI BROD, 4. decembra — Predsednik Tito je svečano odprl rekonstruirano rafinerijo nafte v Bosanskem Brodu. S praureditvijo se bo povečala letna zmogljivost predelave od 800.000 ton na 2,5 milijona ton. V novi rafineriji bodo lahko proizvajali tudi 100 in več oktanski bencin.

NEW YORK, 4. decembra — Novi ameriški predsednik Richard Nixon predvideva, da bo sedanji veleposlanik ZDA v Bonnu Cabot Lodge prevzel položaj šefa ameriške delegacije na pariških mirovnih pogajanjih o Vietnamu.

KAIRO, 4. decembra — Izraelsko letalstvo je napadlo položaje jordanskih enot in bombardiralo več mest. Izraelski predstavnik je poudaril, da bodo kaznovali vsak jordanski teroristični napad in dejal, da je to izraelska pravica do zakonite obrambe.

LONDON, 4. decembra — Predstavnik grškega veleposlaništva v Londonu je izjavil, da utegne grška vojaška junta kmalu pozvati kralja Konstantina, da se vrne v Grčijo.

PARIZ, 5. decembra — Delavci vseh tovarn avtomobilov »Renault« so stavkali zaradi poskusov direktcije, da bi jim omejila zvišanje plač in sindikalne pravice, ki so si jih pridobili v stavki maja in junija. S stavkajočimi delavci so se solidarizirali tudi francoski študenti, ki so se pridružili stavkajočim delavcem.

KAIRO, 5. decembra — Egiptovski zunanji minister je na sestanku z Gunnarjem Jarringom izjavil, da sklep varnostnega sveta lani junija o prenehanju sovražnosti med Arabci in Izraelci ne velja več, ker Izraelci vsak dan napadajo Jordanijo.

Ljudje

Proslava »srebrnega« jubileja dneva republike je med drugim pokazala tudi to, da so bile poti naše revolucije v precejšnji meri težavne tudi zaradi vmešavanja od zunaj. Skokovitost razvoja mednarodnega položaja se je odražala tudi v položaju naše države — potrebni so bili veliki napori za ohranitev ugleda ter za razvoj jugoslovanske socialistične misli — tako na notranjem kot na zunanjem področju.

Osnovna nit, ki je vseskozi prisotna v povojnem razvoju političnih razmer v Jugoslaviji, je v upornih prizadevanjih naših ljudi za ohranitev suverenosti in neodvisnosti. To je bil tudi prvi pogoj za razvijanje osnov samoupravnega socializma, ki dobiva svojo podporo šele danes v pogojih gospodarske in družbene reforme.

Socializem — cilj našega razvoja

Ohranitev miru predstavlja družbi, ki se je v mednarodni aktivnosti odločila za politiko mlajubne koeksistence in neuvrščanja, pogoj za uresničitev tistih zamisli, ki vodijo v lepšo bodočnost. Za našo državo pomeni borba za mir v prvi vrsti mir na naših mejah; tu se končujejo vse priznane in nepriznane interesne sfere blokov in vplivov.

Naša država bo vseskozi usmerjena samo v en cilj — ohraniti miru in svoje suverenosti. S tem daje med drugim tudi priznanje težnjam drugim dežam za neodvisnost in napredek. Takšna medsebojna povezanost interesov pa je odraz splošnih teženj za odpravo tistih mednarodnih vprašanj, ki predstavljajo nenehno žarišče spopadov. Večkrat je bilo poudarjeno, da je Jugoslavija socialistična in neuvrščena država. Naš primer in izkuš-

nje kažejo, da socializem pod pojmom neodvisnosti in suverenosti izključuje vsako misel na odvratanje od omenjenih ciljev.

S svojim položajem v Sredozemskem področju je bila naša država že vrsto desetletij podvržena raznim pritiskom in neugodnostim. Podobna situacija se pojavlja tudi danes. Zato ni čudno, da se naša zunanja politika zavzema za to, da postane Sredozemlje področje sodelovanja in miru. Seveda pa je uresničitev takšnih teženj precej težavna, zlasti še danes, ko se v Sredozemskem morju srečujemo z ameriško in sovjetsko vojaško floto. Čeprav ni treba pesimistično gledati na razvoj in na razmerje pomorskih sil obeh velesil v Sredozemlju, pa nam izkušnje iz preteklosti govore, da koncentracija »velikih sil« v nekem določenem

prostoru še nikoli ni prinesla nič dobrega. Vendar danes obstoje upanja za izboljšanje mednarodnega položaja, kljub vojni v Vietnamu in stalni krizi na Srednjem vzhodu. Svet ne more biti v večni dilemi vojne in miru. Čeprav je težko prerokovati, je treba upati, da bo razum premagal ambicije politike sile in da se bo kmalu začel proces za izboljšanje razmer v svetu.

Sodobna zunanja politika naše države je odraz notranjih potreb in položaja, istočasno pa tudi njen dolg internacionalizmu. Prj nas so se rodili in razvili novi odnosi v zadnjih petindvajsetih letih — socialistični odnosi. Zato naša država uresničuje načela neuvrščeni in koeksistence v prepričanju, da tako pomaga grajiti nov — bolj človeški svet.

Tanjug — vg

in dogodki

Predstavljamo radovljiškega delegata za kongres

Do sedaj smo vam predstavili delegate za VI. kongres zveze komunistov Slovenije iz petih gorenjskih občin. Danes vam predstavljamo še enega iz radovljiške občine. Odločili smo se za inž. Poldeta Pernuša, ki je zaposlen v Gozdnem gospodarstvu Bled.

Tovariš Pernuš, v celotnem slovenskem turističnem prometu je danes radovljiška občina udeležena z okrog 20 odstotki. Kot delegata iz radovljiške občine, vas prosimo, da nam poveste, kateri so danes glavni problemi na področju turizma?

»Turizmu, kot gospodarski panogi, je naša družba v minulih letih posvečala premalo pozornosti. Tudi danes turizem na področju družbenih obveznosti nima nobenih ugodnosti. Zato bi bila na tem področju potrebna precejšnja vlaganja, da bi popravili zamujeno.

Posledice takšne nenačrtnosti in zapostavljanja turističnega gospodarstva danes občutijo predvsem tiste občine in področja, ki imajo zelo lepe prirodne pogoje za razvoj turizma. Ena takšnih

občin je tudi radovljiška, pravzaprav pa kar celotno gorenjsko področje. Radovljiška občinska skupščina danes turizem uvršča med perspektivnejše gospodarske panoge. To se odraža v številnih skupščinskih sklepih in programih, predvsem v urbanističnem programu. Še bolj pa bo to prikazano v turističnem razvoju radovljiške občine, ki bo kmalu sprejet. Naj naštejemo le nekaj turističnih objektov o katerih danes že teče razprava: golf igrišče, Triglavske žičnice, umetno drsalnišče, izgradnja sistema žičnic na Koblji, izpopolnitev sistema žičnic na Voglu itd.

Razprave o nadaljnjem turističnem razvoju pa ne potekajo le v radovljiški občini, marveč se kaže usklajevanje turističnih programov med vsemi gorenjskimi občinami. Posebno zgornjesavska dolina se oblikuje v zaokroženo turistično celoto in kaže, da bo predvsem to področje imelo določene prednosti pri nadaljnjih investicijskih vlaganjih v naš turizem.

Napovedi so torej dokaj optimistične, vendar pa me-

nim, da je bilo do sedaj na tem področju preveč zamujenega.

Druga naloga, ki nas čaka pa je, da bi morali bolj misliti na izletniški turizem. Menim, da bi morali to zvrst turizma bolj upoštevati v razvojnih turističnih programih. Zaradi dokaj slabih gostinskih lokalov nam danes tod uide prenekateri dinar.

Mislím, da bi za razvoj tovrstne dejavnosti morali skrbeti tudi zasebniki. Zaradi neustreznih predpisov pa

so le-ti velikokrat nemočni. Predvsem imam tu v mislih število zaposlenih v zasebnem gostinstvu. Sedanji predpisi na tem področju danes niso zadovoljivi. Morda bi bilo dobro razmisliti in upoštevati, da bi se zasebnim gostincem dovolilo poprečje (v sezoni več, izven sezone pa manj).

To je le nekaj misli. Problemov pa je še dovolj. In če hočemo, da bomo ujeli korak s turistično razvitimi deželami, bi jih morali čim hitreje reševati. A. Z.

Kadrovska komisija DS pri podjetju »Puškarna« Kranj razglašala naslednja prosta delovna mesta:

1. 1 STREZNICA	Za pripravlanje matic in toplih obrokov.
2. 2 KV ali VK REZKALCA	Za samostojno delo v maloserijski in kosovni proizvodnji na dve izmeni.
3. 1 KV KLJUČAVNICAR ALI STROJNI KLJUČAVNICAR	Za avtogeno varjenje.
4. 1 KV BRUSILEC	Za okroglo in votlinsko brušenje na dve izmeni.
5. 1 KV BRUSILEC	Za ploščinsko in oblikovno brušenje na dve izmeni.

Pogoji:

- Dobro zdravje,
- Stanovanje v Kranju ali okolici (podjetje s stanovanjem ne razpolaga).

Pod 1.

- Dokončana osemletka,
- starost od 25 — 4 let.

Pod 2., 3., 4. in 5.

- odslužen kadrovski rok.

Pismene vloge sprejema uprava podjetja do zadnje delovnih mest

»Hamlet« na Primskovem

V četrtek in petek, 12. in 13. decembra, bo v Kranju gostovala dramska skupina SNG iz Ljubljane. Njeni člani se bodo obiskovalcem gledališča predstavili z delom W. Shakespeara Hamlet. Toda ker dvorana Prešernovega gledališča za to zahtevno dramo tehnično ne ustreza — strop nad odrom sega le 5 metrov visoko, moral pa bi

najmanj 8,4 m in tudi prostor pod njim je preplitek — so se v upravi odločili izvesti delo v združenem domu na Primskovem. S tem v zvezi opozarjamo, da bo abonentom za red premijski in red kolektivni na voljo brezplačen prevoz z avtobusom. Avtobus bo odpeljal izpred stavbe Prešernovega gledališča.

Kar pomirite se, saj sem že nehali! Nenadoma je pogledal na uro in vzdihnil. »Za vruga, saj bo takoj pol dveh in ob dveh imam sestanek. Kako hitro je minil čas! Pomigal je natakarku in plačal. »Nekaj minut imam še časa. Če vas smem spremiti še nekaj korakov...« Peljal jo je spet na cesto in medtem, ko sta prečkala cesto, vneto govoril vanjo. »Če vas morda zanimajo zgodovinske zgradbe, bi vam tu v starem mestu lahko pokazal razne lepe stvari. Na primer — niti sto korakov od tu je... Halo, kaj pa je bilo to?« Tudi ona je v istem trenutku zaslišala oster pok in se prestrašeno okrenila.

Peter se je zdržnil in strmel v smer, od koder je prišel pok.

»Strel iz pištole!« je zasopel in čeprav se ni obrnil k nji, je čutil, kako je razburjena.

»Strel iz pištole!«

Nenadoma je prividjela v divji vožnji po cesti velika, črna limuzina proti njima, slišala sta še močno brnenje motorja in v naslednjem trenutku je limuzina že odbrzela mimo njiju naprej po cesti. Samo za hipec je Jane

videla moža za krmilom, ki je imel obraz pokrit z velikimi avtomobilskimi očali in zdelo se ji je, da je bil tudi možki, ki je sedel poleg njega, zakrinkan na enak način.

Od daleč se je čulo glasno klicanje in ko se je zmedeno ogledovala okrog sebe, je zaslišala rezek žvižg policijske piščalke.

Peter jo je pograbil za roko. »Pojdiva!« je zaklical in že sta tekla po cesti dalje.

»Kaj je bilo to?« je hropila, ko sta tekla proti visokemu, ozkemu poslopju, kjer se je ravnokar ustavil policijski avto. Iz njega so izstopili trije možje in si delali pot skozi množico ljudi, ki se je že zbirala.

Peter se je obrnil k deklici. »Najbrž spet roparski napad,« je dejal in jo peljal na nekoliko mirnejši kraj ceste. »Tukaj me počakajte!« Odhitel je proti poslopju, se pretil skozi množico in pokazal stražniku, ki je stal pred vhomom, svojo častnikarsko legitimacijo. »Kaj pa se je zgodilo tu?«

Stražnik je namrščil čelo. »Tega vam niti ne morem točno povedati. Mislim, da so izropali trgovino.«

Peter je pogledal po hiši navzgor in bral na napisni

tabli:

Temperwell in Klein draguljarja

Stražnik mu je dovolil iti dalje in Peter se je zmuznil v preddverje.

»Halo, kdo pa ste?« ga je ustavil kriminalni uradnik, ki je preiskoval vstrelino v steklenih vratih.

»Peter Rae od Oratorja,« se je javil Peter. »Pravkar sem videl, da je prišel seržant Styles in bi rad govoril z njim.«

»Styles je zdaj zaposlen in nima časa.«

»Zame bo že imel čas,« ga je smehljaje prekinil Peter. »Videl sem voz in v njem štiri moške. Bili so od Tolpe Sov, to mu lahko sporočite.«

Uradnik je pokimal. »Pojdite z menoj!«

Peljal ga je v velik prostor, kjer je gorela luč. Moški, ki so mu slekli suknjič, je sedel na stolu. Srajca na rami je bila vsa okrvavljena. Ob kamenu pa je stalo smrtnobledo dekle, ki ga je Styles ravno zasliševal. Jezen, ker so ga spet motili, se je Styles obrnil.

»No, Paterson, kaj pa je že spet?«

Stražnik je pokazal na Petra. »Tale reporter je bil pri-

ča dogodkom in trdi, da so bili roparji člani tolpe Sov.«

Styles je globoko vzdihnil. »Ah, Mr. Rae, saj vas niti spoznal nisem. Kaj pravite, Tolpa Sov?« Vzel je Petra s seboj v majhno stransko sobo. »Kaj ste videli?«

Peter je poročal. »Nisem videl sicer mnogo, toda slučajno sem videl voz tipa Humber, z zabrisano registrsko tablico, v vozu pa so sedeli štiri možje — in vsi so imeli velika avtomobilska očala.« Tako je, je potrdil Styles. »Vdrli so tu sem, zagrozili poslovdnji z revolverjem in nagrabili surovih diamantov za okrog dvajset tisoč funtov, vse, kar je ravnokar prispelo z ladjo iz Afrike. Mladji Temperwell jih je hotel ovirati in dobil zato kroglo v ramo.« Kratko je preudarjal in dejal: »Telefoniral bom, da gre za Humberta.« Odšel je v sosedno sobo, kjer ga je Peter slišal poročati dalje, kar mu je bil povedal. Nato se je vrnil. »Tako, to bi torej bilo. Upam, da jih bomo prijeli.«

»Ali je Temperwell hudo ranjen?«

Styles je zmignil z rameni. »Ne vem. To bo treba šele ugotoviti. Nikakor pa zdaj ne morem dati kakih izjav

za tisk, če zato sprašujete. Tu je končno tudi rešila! Bolje bo, Mr. Rae, če ugreste. Pravkar se je prijel tudi policijski nadzor okraja in ta bi vas nazadnje lahko nahrulil, kaj tu počnete.«

»Prav Styles, priporočite!« Zapustil je hišo in utiral pot do kraja, kjer je čakala Jane Seiby.

Z zanimanjem je zrla proti njemu. »Res je bil to roparski napad. Vprašala sem nekega moškega iz množice.«

»Da, pri belem dnevu so odnesli za dvajset tisoč funtov diamantov. To bo senzacijska stvar! Takoj moram najti telefoni!«

»Tamle je že eden!«

Sledil je z očmi smeri, ki mor je kazala s prstom in res zagledal javno telefonsko celico. Naglo jo je prijel v roko in jo vleknil s seboj v celico. »Telefonirati moram, kaj se je zgodilo in kaj sem videl. Kakšna sreča, da sem bil slučajno tu! Mr. Webb me od veselja skakal do stropa!«

»Kdo pa je Mr. Webb?«

»Moj šef,« je dejal srdno. »Take stvari naravnost ljubim. Umore in podobno. Rojen sem dist, vam rečem, Miss Seiby.«

Svetovni rekordi

Nedavno tega je izšla v Londonu že petnajsta izdaja Guinnessove knjige svetovnih rekordov, ki pa seveda nimajo nobene zveze s športom, pač pa govore o nenavadnih pojavih. Najvišji človek na svetu je bil neki Robert Woodlow, rojen 1918 v ZDA. Bil je visok 2,72 m. Največji človek do sedaj pa je bil Robert Earl House, rojen 1926 v Illinoisu. Tehtal je 484,9 kg. Umrl je leta 1958. Pokopali so ga v predelanem klavirskem zaboju, v grob pa so ga spustili z žerjavom.

V Sovjetski zvezi je živela žena, ki je rodila največje število otrok, kar 69. Živelja je 18'6 do 1872. Med otroci je bilo šestnajst parov dvojčkov, sedemkrat so bili trojčki in štirikrat četvorčki.

Najdaljši vlak na svetu je vozil 15. novembra 1957 iz zahodne Virginije v Ohio v ZDA — bil je tovorni vlak s 500 vagoni preмога.

Največja letalska družba na svetu je sovjetski Aeroflot, ki ima okoli 2000 letal. Lani so letala prepeljala okoli 53 milijonov potnikov.

Največja jed, ki je bila kdaj pečena, je bila menda pečena kamela za neko beduinsko svatbeno svečanost. Jed so pripravili tako, da so kuhana jajca vložili v ribe, ribe v piščance, piščance v ovce, te pa v kamelo.

Rekordna razdalja, na katero je top izstrelil človeka, je 4,7 kilometra. Tako daleč je poletela Viktorija Zackini leta 1959 med neko cirkuško predstavo.

Desetkrat klinično mrtev

Štiridesetletni Skot John Higgins ima svojevrsten Evljenjski rekord. Ze desetkrat je bil klinično mrtev pa je vedno oživel. Dvakrat se je to zgodilo celo na mrtvaškem odru v mrtvašnici. To njegovo nenavadno, lahko bi rekli življenjsko stanje, traja že od leta 1943, ko je dobil v neki nesreči prelom lobanje. Če se Higgins preveč razburi ali če pregloboko pogleda v kozarec, kmalu pride omrtvičenost.

Igrajmo za bencin

V Las Vegasu je v znamenju hazarda tudi bencin. Tako lahko avtomobilisti igrajo za srečo, ne da bi prestopili prag igralnice. Če se na posebnem okencu pokaže črna polnega tanka bencina, ki ima tri enake številke, na primer 444 dolajša, potem ni treba vozniku plačati bencina. Pred to črpačko je vedno dolga vrsta.

Smrtnost ljudi »s kariero«

Raziskava neke ameriške zavarovalnice je pokazala, da najdlje od vseh ljudi s kariero to so ljudje, ki so v svojem poklicu dosegli velik ugled žive učenjaki in duhovniki. Njihova smrtnost je za 39 do 45 odstotkov od povprečne smrtnosti moškega prebivalstva enake starosti.

Med ljudmi »s kariero« pa najhitreje umirajo novinarji, nato pa književniki.

— Moj advokat je zelo sposoben. Za začetek mi je pustil pilo...

Stalno nekaj iščeš pod posteljo, poglej tudi kam drugam!

Miha Klinar: Mesta, ceste

Demov

III DEL

Tudi to večini aristokratskim cesarjevim saj nasprotuje strogemu, že dve leti več kakor ceremonialu, ki ga je vpeljal Habsburčan Karol cesar in kralj Spanije. Zato nekateri še vedno nija zgodovinsko še vedno na Avstrijo, in kar, če se že prizadeva za prenovo cesarstva prenovo v duhu tradicije, naslonjene na varnost katoliške cerkve, ki edina lahko reši cesarstvo svojimi vajetmi obrzda barbarstvo podložniških ljajo cesarstvo v kaos, in seveda tudi vse tiste, ki so pripravljali samo prostor »novemu in Antikristu.«

»Ja, ein solches Habsburger Reich immer Kirche, die allein mit Mitteln des Glaubens Gottesangst die Welt vor der neuen Barbarei und Antichrist, auf Macht der rebellierenden dunklen Kräfte aufbewahren kann.«

To bi radi povedali cesarju, ki se jim »meščanski«, kakršen zadnje čase večkrat postadar govori iz njega alkohol.

Toda danes je trezen, popolnoma trezen, treba ugrizniti v kislno Wilsonovo jabolko, čestvo v dosedanjih mejah in ga obvarovati pred jim pomaga bog in jim v teh usodnih urah stori.

Tako zaključil posvet, ne da bi vedel, o čem rili in razpravljali in če le ni morda kdo med druge, boljše rešitve.

Najbrž ne, ker so se v celoti strinjali z Lammasch se mora z Lammaschem podrobneje pogovoriti. »Herr Professor,« ga pokliče, nato pa ga položaj, če, seveda, profesor ni pretrujen.

Profesor Lammasch se samo prikloni, čep treben počitka, saj je za njim trda, neprespana Toda tega ne pokaže; cesarjeva beseda je.

4

Beli, snežno beli konji, plemeniti konji iz die Die Lippizzaner!

Iz zgodovine železarstva v Kamni Gorici (10)

NEKAJ OBICAJEV

Med mnoge zanimive običaje kovačev in žebjarjev v Kamni gorici in Kropi sodi spuščanje barčic na večer pred sv. Gregorjem, 11. marca. Ta dan so namreč, kot pravijo, »vrgli luč v vodo«. Od tega dne naprej so namreč kovali od jutra do večera pri dnevnih svetlobi, brez leščer kot pozimi. Ob tem dogodku so se tudi povsili in ga praznovali na poseben način. Zvečer so v Kropi na umetnem jezeru (na bajerju oz. zbiralniku vode ob spodnji fužini), v Kamni gorici pa po potoku, ki je že več stoletij speljan skozi vas, da je poganjal kovaška koleca, spuščali barčice, razsvetljene s svečami. Barčice so bile izdelane v glavnem iz papirja in lesa; predstavljale pa so razne hišice, cerkve, gasilski dom in druge stavbe, pa tudi ladje z jambori; jambori teh papirnatih ladij so bili med seboj povezani s papirnatimi verigami in raznobarnimi trakovi. Barčice so pripravljali že pozimi; celo tekmovali so med seboj, kdo bo imel lepšo. Ta običaj se je

ohranil do danes.

Drug običaj, ki se je prav tako ohranil do današnjih dni, je vsakoletno masovno prepevanje nabožnih pesmi na veliki šmaren pred vaškim znamenjem.

Zelo dolgo se je ohranil tudi običaj pobiranja preče, to je malih hlebčkov kruha pred dnevom mrtvih oz. pred dnevom vseh svetnikov. To so pobirali otroci z obvezo, da bodo molili za njihove umrle svojce.

Dolgo so se ohranili tudi koledniki, ki so bili najprej odrasli, kasneje pa so bili koledniki otroci. Slj so po hišah na dan pred božičem, pred novim letom in pred tremi kralji, prepevali božične pesmi in bili za to seveda primerno obdarovani.

Zebjarji in kovači pa so poleg obveznih cerkvenih in državnih praznikov praznovali tudi sami razne svoje praznike, v glavnem vezane na razne svetnike, ki so bili zaščitniki pred različnimi nesrečami.

Zelo star običaj, ki so ga poznali še v letih po drugi svetovni vojni, je bilo stre-

ljanje ob raznih cerkvenih in drugih praznikih ter slovesnostih. Za to so imeli 24 kovanih možnarjev, ki so jih skovali v spodnji fužini. Ti možnarji so bili različnih velikosti; najtežji je tehtal cel cent, to je 56 kg, najlažji pa 10 kg. Možnarji so bili last posameznih posestnikov, ki so jih naročili v spodnjih fužinah in jih hranili doma.

Navadno je strelice sestavljalo šest mož, ki so imeli svojega vodjo; ta je odgovarjal za varnost. Spominjam se, da je bil pred šestdesetimi leti vodja moj stric France, ki je moral za vsako streljanje vložiti pri okrajnem glavarstvu proročno, podpisano od vseh strelcev in od župana. On je moral tudi organizirati ljudi, ki so po vasi pobirali prostovoljni prispevek za smodnik. Teh prispevkov so vedno veliko nabrali. Z dovoljenjem okrajnega glavarstva je potem nekdo odšel po smodnik v Kamnik.

Strelišče so imeli na bližnjem hribu Zijačka, ki je nasproti hriba na katerem stoji cerkev. Pred vsakim streljanjem so morali priti lastnike za možnarje in seveda možnarje z nositi na bližnji hrib, po končanem

streljanju pa jih ponovno vrniti lastnikom. Razen vsega drugega so morali imeti še večjo vrečo oglja, ki ga je običajno tudi daroval kakšen posestnik, s katerim so kurili in »belili« dolge železne drogeve, s katerimi so zažigali možnarje. Imeti pa so morali še razne druge železne pripomočke za polnenje možnarjev.

Možnar je imel na vrhu odprtino, skozi katero so ga polnili, razen tega pa tudi odprtino na spodnji strani, kjer so ga zažigali z železnim, na koncu razbeljenim drogom. Najprej so v možnar s posebno merico nasuli smodnik, najj so nasuli žaganje in na žaganje zdrobljeno opeko. Navadno je eden držal bat, dva druga pa sta z velikimi kladivi tolkla po železnem batu; na ta način so zabijali žaganje in zdrobljeno opeko v možnar. Na spodnjo majhno odprtino, ki so jo pred nabijanjem zamašili, potem pa odmašili, so nasuli še malo smodnika in možnarji so bili nared.

Pri cerkvenih slavnih so strelcem dajali znak z rutico iz cerkvenega zvonika. Strelec so na ta znak prijeli vsak svoj železni drog, kate-

rega konico so držali v ognju, da je bila razbeljena, in potem s konico zažigali možnarje. Ob večjih cerkvenih praznikih so stali že zgodaj zjutraj in običajno skupaj z možmi, ki so pritrkavali (»potrkavali«), napravili bučno jutro, ki je prebudilo vse vašane. Najprej so zagrmeli možnarji, potem pa so začeli še s »potrkavanjem« v zvoniku.

Zadnji vodja strelcev je bil Valentin Smrekar, ki je uspel zbrati možnarje od vseh lastnikov. Na Zijački so naredili poseben betonski bunker, kjer so bili možnarji potem spravljani, saj je bilo večno prenašanje zelo naporeno. Streljanje z možnarji, ta zelo stara tradicija, se je ohranilo prav do druge svetovne vojne in še nekaj časa po njej.

Joža Vari st.

Gorenjski kraji in ljudje

Cesar Karl strmi za njimi, spremlja plemenite poplesujoče korake, strmi za jezdec, čeprav so na hrbtih najbolj plemenitih živali Evrope že odjezdili in so vhodna vrata parka pred starim cesarskim gradom že zaprta. Toda on jih vidi, še vedno vidi, kakor da so se dvignili nad visoke curke vodomete, in nad obrise cesarskega mesta v samo nebo, polno hladne pruske modrine.

In zaradi lipincev in prusko modrega neba mu pride na misel neki stavek.

»Die siegreichen Truppen haben etwas vom klassischen Elan der Lippizaner Schimmel, der ritterlichsten Tiere Europas, denen die symbolische Adligkeit der Wappentiere gegeben ist.«

Kje neki je slišal ta stavek? Ga je bral? Ni napisan v kroniki neke bitke iz zadnje vojne proti Prusiji, proti »bratovskemu dednemu sovražniku«?

»Gegen den brüderlichen Erbfeind!«

Da, dednemu sovražniku, ki je kasneje znal zgnesti iz drobnih nemških držav Nemčijo in jo okrepiti z gesli:

ZENTRALISIEREN
BESIEGEN
UNTERWERFEN
HERRSCHEN

a še preden je »centraliziral«, »premagal« druge, si jih »podvrgel« in jim »zagospodoval«, preizkusil svojo moč nad Avstrijo in ji dal vedeti, da je močan in da habsburško cesarstvo nima več kaj iskati na severu. Sagova je vrgla svojo senco na Avstrijo in Avstrija si je iz tiste vojne priborila samo »čast, da vojaki umirajo plemenito«.

MAN STIRBT EDEL

Plemenito, ker so se pustili pobiti, korakajoč z članom lipicanskih konj, snežno belih, kakor so bili snežno beli vojaški suknjiči cesarskih vojakov, ki so korakali v »klasičnih« strnjjenih vrstah naravnost v smrt, daleč vidne tarče prihuljeno modrim pruskim vojakom, ki jih ni bilo ločiti od modrine neba, vsaj od daleč ne, in celo od blizu komaj za odtenek tiste barve, ki jo od tistih dni imenujejo v slikarskem svetu »prusko modra«.

PREUSSISCH BLAU

Barva, ki ni bila poštena. Barva, ki ni bila odkrita, kakor so bile odkrite nekdanje barve vojaških uniform.

Barve, ki so omogočale »plemenit« boj in so delale tudi sovražnika »plemenitega«.

»Ja, die österreichische Truppen ziehen auch in damaligen Kriege in schneeweissen Waffenröcken in die Schlacht!«

V snežno belih vojaških suknjičih, belih kakor oblaki, ki jih nosi oktobrski veter po pruski modrini neba.

Zmage teh, v bele vojaške suknjiče oblečenih čet, so danes samo še klasični uspehi preživle tradicije in njihovi porazi imajo vsaj za Karla samo še simboličen pomen — odsev starega viteštva,

ki je podleglo razvoju in »plebejski« tehniki s staro vojaško taktiko vred: Nekrit napad nekritih strnjjenih, v belo oblečenih grenadirskih vrst proti razprtim, nevelikim, a skrbno prikritim nasprotnikovim enotam, oblečenih v modro.

»Das weithin sichtbare Schneeweiss, eine edle Zielscheibe, gegen das im Nebel unsichtbare Blau, das seither 'Preussisch Blau' heisst... Ja, ja,« vzdihuje cesar, ki se ta hip čuti zopet aristokrat, in postaja čedalje bolj otožen ob misli na zaton starih fevdalnih časov, ki jih je Avstrija s pomočjo cerkve in nasilja — duhovnega in fizičnega — ohranjevala skozi obdobje Napoleonovih vojn in ponapoleonskega obdobja s pomočjo Metternicha, ki ga je zamajalo šele leto 1848. — leto meščanskih revolucij. Revolucij, ki jih je obrzala trda Bachova roka, dokler ni morala popustiti pred liberalizmom, obrzdanim s težko krizo, ki jo je povzročil, vseeno pa zapustil sled naraščajočega nezadovoljstva podložniških ljudstev in delavstva, ki je prislunilo anarhistom in socialistom, ljudem, ki jih niso napravile poslušne niti vislice, na katerih so umirali njihovi poborniki, a še manj ječe, dokler naposled ni morala popustiti oblast tudi pred njimi in jim dovoliti, da so se organizirali, terjali demokracijo tudi zase, izbojevali splošno volilno pravico pod vplivom takratne ruske revolucije, postali tretja sila, ki je skušala odbiti šovinistično ost nacionalnim gibanjem, za cesarstvo od dne do dne bolj nevarnim gibanj, ki jih je hotel pokojni cesar rešiti z zmagovito vojno in jih potem obrzdati z vojaškim režimom.

A kaj ko je cesar zopet delal račun brez krčmarja, saj se je vojna iz meseca v mesec spreminjala v večji notranji kaos, se obracala vedno bolj proti stremljenjem in načrtom starega cesarskega bedaka, po katerem je Karl podedoval razmajano cesarstvo in se moral sam sprijazniti z meščanskimi cilji in stremljenji ter z vsestranskim popuščanjem slovanskim politikom, ki so za svoje narode terjali enakopravnost in svobodo.

Je to začetek konca ali že konec sam?

»Ist das der Beginn des Unterganges oder schon der Untergang selbst? Ist das schon die Katastrophe, die seit langem schon vor der Türe des Kaisertums steht?«

Je sploh še kje rešitev pred katastrofo, ki vedno močneje trka na vrata in morda preti, da vdre s silo.

Tako razmišlja Karl in sega po pijači, po rumu, navadnem »šturmrumu«, kakršnega pijejo njegovi vojaki, preden jih poženejo iz strelskih jarkov v pokolj. Pije, dokler ga ne zmoti trkanje in glas svojega služabnika, po rodu istrskega Italijana, ki mu je zvest bolj od najbolj zvestega psa.

»Profesor Lammasch, Majestät!«

Profesor Lammasch?

Da, saj res! Naročil ga je, a se ne spominja več zakaj, dokler ga ne zagleda pred seboj v ceremonijalni drži.

Ob razstavi

»Čbeličarji — Prešernovi sodobniki in prijatelji«

V torek, 3. decembra, je minilo 168 let od dne, ko je v gorenski Vrbi preprosta kmečka žena vzrastle otroka, iz katerega je rodila genij slovenstva — prvi naš poet in umetnik France Prešeren.

KRANJSKA ČBELICA

V počastitev tega dne je Prešernov spominski muzej v Kranju odprl v svojih galerijskih prostorih literarnozgodovinsko razstavo »Čbeličarji — Prešernovi sodobniki in prijatelji«.

Prireditelj je hotel prikazati pesnikove sodobnike in prijatelje, ki so sodelovali pri znamenitem pesniškem almanahu, Kranjski Čbelici.

Znamenitem zato, ker pomeni izid petih bukvic Kranjske Čbelice pravi mejnik v razvoju slovenske poezije. Ne samo zaradi objavljenih Prešernovih pesmi, ki dajejo Čbelici za vse čase nemisljiv sijaj, pač pa tudi po splošnem kulturnem pomenu.

Kranjska Čbelica je bila predvsem vzpodbuda takratnemu slovenskemu izobraženstvu, da bi se ogrelo za razvoj materinskega jezika in za napredek domače posvetne umetniške poetike.

Kranjska Čbelica je hotela z lastnimi močmi dvigniti slovensko pesništvo na višjo raven, nad suboparne praktične potrebe, ki so jim dotlej služili izvečine vsi takratni verzifikatorji.

Duhovni vodja Kranjske Čbelice je bil, vsaj pri prvih štirih bukvicah (zvezkih, letnikih), slejkoprej Matija Čop. Pokazal je uredniku Mihi Kastelcu, kako naj bi slovenska pesem prispela preko Valentina Vodnika in narodne pesmi, do nove, evropski enakovredne, umetne, svetne poezije. To je kranjski Čbelici tudi nedvomno uspelo — predvsem s Prešernovimi prispevki v njej.

Kranjska Čbelica je rojila kar petkrat; prve bukvice so izšle l. 1830, druge l. 1831, tretje l. 1832, četrte l. 1833 — pete pa šele petnajst let pozneje, l. 1848. V prvih štirih zvezkih, ki jih je »na svitlobo dajal Miha Kastelic«, gledamo še častitljivo boho-rično, peti zvezek pa je bil že tiskan v novem črkopisu, v gajici, katero pišemo še dandanašnji.

Srečen sem, da morem v okviru teh mojih prešernovskih zapisov, sporočiti gorenski javnosti še novico, da bo v prihodnjem letu, morda že za slovenski kulturni praznik 8. februarja, izšel nadančni posnetek prvih natpisov Kranjske Čbelice. Faksimilirana izdaja bo vključena v zbirki »MONUMENTA LITTERARUM SLOVENICARUM«.

PRIJATELJSKA DRUŽBA

Sodelavci Kranjske Čbelice so se izvečine med seboj osebno poznali in so bili tudi dobri prijatelji. Prešeren, ki se je po svoji umetniški veličini sicer visoko dvignil iznad vseh, se je v tem prijateljskem krogu vrlih Čbeličarjev gotovo dobro počutil. To smemo sklepati že iz njegovih Sršenov, ki so pikali zdaj tega, zdaj onega Čbeličnega sodrušnika. Mislim namreč na staro resnico, da se le bratje ali pa tesni prijatelji, smejo tako prisrčno zbadati in se smejeti drug drugemu. Do tujih ljudi je človek navadno bolj zadržan in spoštljiv. V prijateljski družbi pa smo lahko bolj sproščeni, šegavi in nagajivi.

No in tako je tudi prireditelj razstave o Kranjski Čbelici mislil, da bo kar prav, če bo za Prešernov rojstni dan, v nekdanjem njegovem domu, zbral okrog pesnikovega imena prijateljsko družbo starih Čbeličarjev.

Res, da to niso bili nikaki veliki pomembni pesniki — toda bili so, vsi od kraja, možje z velikim, plemenitim človeškim srcem. Bili so goreci narodnjaki, zaljubljeni v svoj materni slovenski jezik. Bili so rodoljubi, ki si v bolj ali manj okrnjenih pesnitvah, izpovedovali poštena čustva in vzvišene ideale.

Bili so marljivi delavci, ki so v onih hudih časih, orali trdo ledino slovenskega umetniškega izraza. Njih delo je odsev svoje dobe in stopnje takratnega našega pisemstva. Zaradi tega ne gre, da bi njihovo, včasih le jecljajočo besedo, gledali zviška ali celo z iskrico rahlega posmeha v očeh. Nasprotno, njihov prispevek v zakladnico naše kulture in lepega slovstva je vreden vsega našega spoštovanja in priznanja.

Kdo pa so vse bili ti vrli Čbeličarji, o katerih nam že ves čas teče beseda?

Prvega imenujemo MIHO KASTELICA, urednika kranjske Čbelice. Doma je bil iz dolenske Stične (rojen l. 1796), po poklicu je bil bibliotekar licealne knjižnice, umrl v Ljubljani l. 1868.

Med glavnimi Čbeličarji, je bil po letih najstarejši dr. JAKOB ZUPAN, rojen l. 1875 na Prevojah pri Laškovi. Bil je do l. 1838 profesor bogoslovja v Ljubljani. Zaradi sporov s škofom je moral iti v izgnanstvo. Umrl je v Celovcu l. 1852.

BLAŽ POTOČNIK, katerega pesmi, priobčene svojčas v Čbelici, se še danes pojo (npr. Pridi Gorenje in Zvonovi zvonite, na delo buditel...) je bil rojen l. 1799 v

Siruževem pri Kranju. Dolga leta je bil župnik v Sentvidu pri Ljubljani. Tam je tudi l. 1872 umrl.

JOŽEF ŽEMLJA, bližnji rojak Prešernov, se je rodil l. 1805 na Breznici. Umrl je kot vikar v Ambrusu l. 1843.

IGNACIJ HOLZAPFEL, slovec zaradi svojega velikedušnega mecenstva, se je rodil l. 1799 v Trzinu. Umrl je kot dekan v Ribnici l. 1868.

JURIJ KOSMAČ, doma iz Dan pri Ložu (rojen l. 1799), je bil po poklicu knjižničar v ljubljanski licealki. Umrl je l. 1872.

JURIJ GRABNER je bil rojen l. 1806 v dolenskem Sentjerneju. Sprva je bil pravnik, potem pa je postal duhovnik. Umrl je l. 1862 v Ljubljani.

JANEZ CIGLER se je rodil l. 1792 v Ljubljani. Dolga leta je potem služboval kot župnik v Višnji gori. Umrl je l. 1869.

Dr. JERNEJ LEVIČNIK, rojak iz Zeleznikov (rojen l. 1808), je služboval izvečine na Koroškem, najdlje kot

v naših zapiskih že pisali. Dolžni smo spregovoriti le še o Janezu Ciglerju, pisatelju prve slovenske povesti (Sroča v nesreči), o Ignacu Holzapflu, Juriju Kosmaču, Juriju Grabnerju, Janezu Čopu, dr. Mihi Tušku, Matiji Snajderju in še o kom. To bomo gotovo ob priložnosti storili.

ROKOPISI IN PRVOTISKI

Danes pa bi radi le opozorili na nekatere rokopise, prvotiske in podobe nekaterih Čbeličarjev, ki jih prikazuje sedanja razstava v Prešernovem spominskem muzeju.

Želja prirediteljev razstave, da bi prikazali vse pomembnejše Čbeličarje tudi v avtentični podobi, ni ostvarljiva. Kajti tako, kot nimamo resnične Prešernove slike, tako nimamo slikovne predstave ne Jarnikove, ne Zupanove, ne Snajderjeve, ne Zemljine.

Le Potočnika, Ciglerja, Kastelica, Holzapfla in Levičnika smo mogli prikazati tudi po vnanjem.

Tak dodatek portretom je prav tipičen za bidermajersko slikarstvo.

Podoba predstavlja črnika-stega, temnookega, razumnega moža. Skoro podzavestno nam uide misel, da je to bolj romanski kot slovenski človeški tip. Seveda: tako Zeleznikarji kot Kroparji, so vsaj nekateri, če že ne večina — potomci iz Furlanije priseljenih rudarjev, kovačev in fužinarjev. Odtod verjetno te romanske primese v obrazih mnogih domačinov v starih gorenskih železarskih krajih.

Omeniti pa seveda velja, da obstaja tudi fotografija, ki prikazuje dr. Jerneja Levičnika v celotni postavi, kako sedi pri mizi in s knjigo v rokah. Vendar je ta slika zelo nejasna in tudi obraz je zaradi malih dimenzij slike slabo viden.

Izmed ostalih štirih portretov, sta dva izdelana po fotografiji (Potočnik in Cigler) dva pa po risbah (Kastelic in Holzapfel).

Slikovno gradivo predstavlja še fotografije rojstnih hiš (Holzapfla, Zupanove), grobnikov (Jarnik), spominskih plošč (Holzapfla, Zupanove), krajev (Smohor, Blatograd, Zabnice, Celovec) in drugih. Zanimivost in hkrati dragocennost predstavljajo tudi originalna doktorska diploma (pergament) Jerneja Levičnika in njegov klasični nekrolog ob drugi obletnici Prešernove smrti (l. 1851).

Med rokopisi pa sta gotovo najdragocenejša: Valentina Vodnika Ilirija oživljena in Franca Prešerna prepis narodnih pesmi iz Smoletove zbirke.

Seveda so v vitrinah še drugi rokopisi: Jarnikovi, Levičnikovi, Holzapfla, Kastelčevi, Zupanovi in Zemljini.

Od prvotiskov je na prvem mestu vseh 5 zvezkov Kranjske Čbelice v prvem natisu. — Potem nudi poseben čar pogled na tak častitljiv prvotisk kot je Jarnikov »Sber lepih ukov za slovensko mladino«. To je prva slovenska mladinska knjiga; izšla je l. 1814 v Celovcu.

Zanimiva knjiga v vitrini je tudi Ciglerjeva povest »Sroča v nesreči«. To je prva slovenska povest. Izšla je l. 1836. — Prav taka posebnost je tudi knjižica Jožefa Zemlje »Sedem sinov, povest v verzih«. Med Potočnikovimi knjigami so pogleda vredne tudi nekatere tiskane v čudaški metelčici.

Dvoje pisem, Levičnikovo Prešernu in Kastelčevu Prešernu, predstavlja posebno draž razstave.

Vsega, kar je razstavljenega pa seveda ni mogoče tu naštetj — bolje bo, razstavo obiskati in si dela Čbeličarjev z lastnimi očmi ogledati.

Izbor gotovo ni popoln — gradiva ni zlahka dobiti — tem manj, ker je to prvi poskus, prikazati Čbeličarje hkrati in jih predstaviti.

Crnomir Zorec

Dr. JERNEJ LEVIČNIK doslej javnosti še neznana podoba prvega Prešernovega življenjepisca

dekan v Smohorju, kjer je tudi l. 1838 umrl — kot poslednji Čbeličar.

URBAN JARNIK, koroški rojak iz Ziljske doline, je bil nestor med Čbeličarji (rojen l. 1784). Služboval je kot župnik v Biatogradu nad Vrbskim jezerom. Tam je našel l. 1844 svoj grob.

Izmed drugih, ki so se le kdaj pa kdaj oglašili v Čbelici, bi kazalo omeniti še imena: Matija Snajder, Emanuel Jožef Kovačič, dr. Miha Tušek in Janez Čop.

Skoro o vseh Čbeličarjih, vsaj najpomembnejših, smo

Vsekakor je najzanimivejša podoba na razstavi portret dr. Jerneja Levičnika. Slika je prišla to pot prvič v razvid javnosti. Izjemno lepa oljna podoba (v velikosti 64 cm krat 50 cm) je slikana v značilnem poznobidermajerskem stilu — vendar pa je ime slikarja še neznano. Lastniki, Levičnikovo sorodstvo, so dali sliko pred leti strokovno restavrirati. Tako imamo zdaj pred seboj zares lep, živ portret v svežih barvah. V odprtini, za portretiranevo glavo vidimo del Smohorja in gore v ozadju.

Lojze Zupanc

Tri vesele partizanske zgodbe

1. Bik

Na Andreju, prijaznem hribu nad Škofjo Loko, se je med narodno-osvobodilno borbo več dni zadrževala Loška četa. Med partizani je bil tudi mlad borec, ki mu je bilo ime Lipe. Ta je bil zelo vesten in natančen, zlasti takrat, kadar je stal na stražarskem mestu. O njem so si borci pripovedovali, kako je neke temne noči ustavljal pred postojanko njihovega komandirja, ki je menda pozabil na geslo, in ga z naperjeno puško prisilil, da je deset korakov pred njim v temi počepal in vstajal, počepal in vstajal na stražarsko štetje, dokler ga ni na stražarskem mestu zamenjal drug tovariš, ki je komandirja odrešil Lipetove kazni.

Neke noči pa je kurir Bine odšel v dolino in okrog polnoči prignal v partizansko postojanko bika, ki mu ga je dal zavezni kmet, češ, da ga raje daruje partizanski kuhinji, kakor da bi mu ga zaplenili Svabi. Tako sta v trdni temi prisopihala na goro utrjeni kurir in na debelo vrv otvezani bik. V postojanki je vse spalo, le Lipe je stal na stražarskem mestu. Ko je zagledal, da se mu iz teme približujeta dve senci, je zavpil:

»Kdo je?«
»Jaz sem. Kurir Bine!«
»Kurir Bine naprej, drugi stoj!« je zaklical Lipe.

Bine si je mislil: Ukaz je ukaz, a če grem sam naprej, mi bo bik ušel. Pa s tolikšno težavo sem ga prignal na hrib.

»Ne morem sam naprej,« se je iz teme oglašil kurir. »S seboj imam bika, Z menoj mora iti.«

Stražar Lipe pa: »Bine naprej, bik pa stoj, če ne bom streljal!«

Nič ni pomagalo, da je kurir Bine prosil in molodoval, naj ga Lipe pusti dalje, Lipe je ostal dosleden, dokler se ni nesirpni kurir začel dreti: »Lipe, si pa zares bik, če me z bikom ne pustiš naprej!«

Prerekanje je zbudilo komandirja, ki je vstal in pchnil k stražarju ter posredoval, da je leta kurirja in bika spustil v postojanko.

Ko so borci naslednji dan zvedeli za nočno dogodivščino, so se krohotali in Lipeta zbadali, da je bik... Pri večernem raportu pa je komandir pred četo pohvalil kurirja Bineta, ki je prignal za partizanski kotel bika, pohvalil pa je tudi stražarja Lipeta, ki bika ni pustil v postojanko, češ: »Tovariš Lipe je odlični stražar. Nanj se lahko zanesemo, kadar bo stal na stražarskem mestu.«

2. Makaroni

Borci gorenjskega odreda so blizu Jesenic zaplenili Svabom tovornjak, naložen s tridesetim zaboji, napolnjenimi z makaroni. Ko so nosili težke zaboje v svojo postojanko na Mežaklji, so se znojili pod bremenom, nekdo pa je vzdihnil: »Težki so ti zaboji, ampak prav rad nosim. V njih so prama italijanski makaroni. Najmanj za dva meseca smo preskrbljeni z njimi. Koruznega močnika sem že do grla sit.«

Drug partizan, ki se je znojil pod zabojem, pa mu je odgovoril: »Da, odlični so laški makaroni. Narejeni so iz jugoslovanske moke, naredili pa so jih švabski stroji.«

»Moka naša, stroji švabski...« je pomislil prvi partizan. »Za vruga, kaj pa je potlej italijanskega pri teh makaronih?«

»Bj rad vedel?«

»Povej!«

»Luknje v makaronih!«

3. Sendvič

V Gorenjskem odredu je bil tudi mlad borec, ki ni maral makaronov. Tako kot prejšnje dneve, ko je kuhar kupal borecem samo koruzni močnik, je potlej, ko so partizani zaplenili Svabom makarone, vsak dan kupal samo makarone, da so se jih borci kmašu preobjedli.

Mladenč, ki makaronov ni prenesel, pa je med zaboji našel tudi enega, ki je bil napolnjen s pločevinastimi škatlami. »Ho, saj tule so pa konzerve!« je vzkliknil in prosil kuharja, če lahko eno škatlo odpre in si napravi sendvič.

Kuhar je prikimal, fant je odprl škatlo in pouhal. »Jetrna pašeta,« je dejal in si namazal vse bino na kruh. Škatle so bile sicer prelepljene z etiketami, a kaj, ko fant ni razumel nemščine! Komaj pa je pojedel sendvič, se je pričel zvijati, da je moral priti k njemu odredni bolničar.

»Slabo mi je,« je potožil izjedljivec, se zvijal in bruhal. »Pomagaj mi, tovariš bolničar,« je stokal.

»Kaj pa si pojedel?« je vprašal bolničar. »Od makaronov ni bilo še nikomur slabo.«

»Sendvič. Kos kruha sem namazal z jetrno pašeto,« je vzdihoval mladenč. »Najbrž pa je pokvarjena, da me grize v trebuhu, ko da mi hoče izvrtati luknjo v želodec.« In pokazal na prazno škatlo.

Bolničar je prebral napis in bruhal v krohot. »No, zastrupil se od tega ne boš,« je pomiril fanta, »dasi tvoj sendvič ni bil namazan s pašeto, temveč s pasto za škornje...«

Dolgo časa sem stala ob spomeniku in premišljevala, koliko spomenikov je še na svetu in koliko ljudi počiva pod njimi. Vsak izmed njih ima svojo zgodbo.

Iz premišljevanja me je zdramilo krakanje vran, ki so se spustile na bližnje polje. Treba se je bilo vrniti, kajti mrak se je že ncapanzo plazil med drovesna debela. Skorajda me je postalo strah. Tiho sem se poslovala od padlih borcev ter stekla skozi mrak domov.

Vladimira Tilinger,
os. šola Stanka Mlakarja,
Šenčur

Pismo pripoveduje

Majhno in osamljeno sem ležalo na prodajni polici. Vse moje brate so ljudje že pokupili. Ostalo sem samo.

Nekega dne je prišla v trgovino stara žena. »Inozemsko pismo, prosim,« je rekla in položila denar na mizo. Zavili so me in žena me je spravila v torbico. Doma me je odvila in začela pisati po meni čudne vijuge, ki jim ljudje pravijo črke. Peresnik v njenih rokah me je hudo ščegetal. Drugi dan me je odnesla na pošto. Ni preteklo veliko časa, ko sem se znašlo v poštnem letalu. Bilo je temo, od vseh strani so name pritiskala še druga pisma. Stokalo in zvijalo sem se od bolečin.

Končno se je pokrov la zaboju, kjer smo ležala vsa razmetana, le odprl. Tuja roka me je zgrabila, me pretipala in zagnala v novo škatlo.

Kurirčku Gojmiru

Sredi temnega gozda, na sončni jasi, je majhna gomila kurirčka Gojmira.

Bil je mlad partizanček in majhen cicibanček, ki ni poznal strahu v velikem gozdu.

A nekega dne hitel je s sporočilom po ozki poti, partizanom nasproti.

Toda na cilj ni prispel, ker ga je sovražnik zajel. Pod smreko zdaj truplo leži in veter prek njega tiho šumi.

Lilijana Grašič, osnovna šola Lucijan Seljak, Kranj

O, kako se je vrt spremenil

Zapadle so prve snežinke. Pokrajina se je odela v belo in se pripravila na zimski počitek.

Pozimi zemlja počiva, da lahko prihodnje leto spet obrodi. Cvetlične gomolje je mami izkopala in shranila, druge cvetlice po zakoličila ter zavarovala pred snegom in mrazom. Na vrt sem postavil ptičjo krmilnico. Lubje na deblih sadnih dreves smo prebarvali z apnom, da ga zajci in srne ne bi objedli. Veje so gole. Nebo se je pooblačilo, dan je vse krajši. Ptice selivke so odletele, ostale so le nekatere. Kmetje so zemljo prelopatili in pospravili poljske prideleke.

Pozimi, ko se gospodarji grejejo ob toplih pečeh, kraljujemo na vrtu otroci. Najlepše je, kadar naredimo sneženega moža ali pa ko se kepamo.

Anton Breznik,
4. b. razred,
os. šola Trata

Kmalu so mi sledila še nekatera druga pisma.

»Ta so za Jugoslavijo, zakliče neki moč in pomigne proti nam. Potem sem spet potovalo z letalom. Po pristanku sem moralo od pošte do pošte in vprestano so me žigosali. Končno sem le prišlo v roke nekemu fantu. »O, mati mi je pisala,« se je razveselil. Prebral me je, nato pa položil v mehko skrinjico, kjer počivam še danes.

Marjan Roblek,
os. šola Matija Valjavec,
Preddvor

Šah

V italijanski otvoritvi imamo več variant. Oglejmo si tako imenovano astro varianto:

1. e2—e4	e7—e5
2. Sg1—f3	Sf6—c6
3. Lf1—c4	Lf8—c5
4. e2—c3	Sg8—f6
5. d2—d4	e5:d4
6. c3:d4	Lc5—b4+
7. Sb1—c3	Sf6:e4
8. 0—0	Se4:c3
9. b2:c3	Lb4:c3
10. Dd1—b3	Lc3:a1
11. Le4:f7	Ke8—f8
12. Lc1—g5	Sc6—e7
13. Sf3—e5	Lal:d4
14. Lf7—g6	d7—d5
15. Db3—f3+	Lc8—f5
16. Lg6:f5	Ld4:e5
17. Lf5—e6+	in beli zmaga.

Za 29. november

Sonce in velika ptica sta se ujela v našo dlan. Pokonci, pionirji, naj nihče ne bo zaspan! Vsi se bomo v kolo zbrali in veselo zaplesali, razred s smehom napolnili, dan republike slavili.

Pa še nekaj smo sklenili, da se pridno bomo učili. Igrače spravili smo v kot, naj pesem se glasi povsod.

4. b razred,
osn. šola France Prešeren
Kranj

Jenkova kasarna

Včasih je bilo na Jezerskem zelo veliko kmetijsko Ohranilo so se le redke. Ena je Jenkova, imenovana tudi kasarna. Stara je že več sto let. Leta 1958 je pogorela, pa so jo skrbno obnovili. V njej je danes muzej. Na zidu so podpis voznikov, ki so v tej veliki hiši nekoč prenočevali, ko so tvorili sol. Preberemo lahko razna nemška, španska in italijanska imena.

Po sobah so razmešeni stari predmeti. Največ je omar in skrinj ter kolovratov. Pa tudi zibelki in starih posod ne manjka vmes.

Ce boste kdaj zašli na Jezersko, si oglejte tudi Jenkovo kasarno.

Olga Margon, 8. raz.,
os. šola Matija Valjavec
Preddvor
(novinarski krožek)

Novembrske misli

Hodila sem po gozdu, ogledovala mogočno drevje ter prisluškovala pesmi šelestečega listja, ki je počasni drselo z vej proti tlom. Mogočne smreke so se sklanjale vetru v pozdrav. Hodila sem in hodila, kar naenkrat pa je zrasel pred menoj spomenik. Na njem je pisalo, da so tu zaradi izdaje padli štirje partizani.

Ustavila sem se. Zaradi izdaje so padli? Štirje mladi fantje so morali umreti zaradi enega podleža? Zalostno, toda resnično. Zdelo se mi

je, da poznam njih zgodbo...

Komandant jih je poslal po hrano. Odšli so in se niso več vrnili. Bili so v vasi, nabrali hrane, pokramljali z ljudmi, toda v gozdu jih je čakala smrtna puška so izbljuvale svojo vsebino v štiri mlada življenja.

Tudi moj stric je padel po krivdi brezsrčnega izdajalca, vendar nihče ne ve, kje je pokopan. Tam nekje sredi gozda leži, nihče mu ne prižge sveče.

Gospodinjski koledar 1969

Morda ste ga opazili v knjigarni ali pa vam ga je ponudil poštar. Gospodinjski koledar za leto 1969 namreč. Če ga kupujete vsako leto, potem ga že poznate, razveselili ste se ga spet, ne samo zaradi lepe naslovne strani, pač pa zaradi nekaterih res zanimivih sestavkov. Predvsem bodo žene, ki so se približale obdobju mene z zanimanjem prebrale daljši sestavek dr. Božene Merljakove-Luščeky Mena in staranje. Marsikatera žena bo pri branju izvedela precej koristnih napotkov ob premagovanju tega kritičnega obdobja. Ne brez soli in optimističnega premagovanja vsakdanjih težav je sestavek Spremenite jezo v energijo.

Poleg omenjenega vsebuje koledar še vrsto zanimivih receptov za hitro pripravo jedi, za pripravljanje okusnih solat in za pripravo nikoli ponesrečenih ajdovih žgancev v ekonom loncu. — Sledijo sestavki o čiščenju, nekaj kozmetike o prehrani in kot po navadi je na koncu dodatek o pletenju.

Posebne vrednosti pa se mi zdi pri gospodinjskem koledarju dodatni zvezek za zapisovanje izdatkov v gospodinjstvu. Gospodinjsko knjigovodstvo ni samo pripravno sestavljen zvezek, pač pa je njegova vrednost v tem, da nas navadno preudarno obravnava gospodinjski denar. Centralni zavod za napredek gospodinjstva vestno izpol-

njeno gospodinjsko knjigovodstvo tudi odkupi za 100 N din, saj podatke potrebuje, kot se zdi, za ugotavljanje strukture potrošnje slovenske družine.

ZIMSKA ENOLONČNICA Madžarski lonec

Potrebujemo: 1 kg kislega zelja, pol litra vode, sol, kumino, prekajeno svinjsko kožo, pol kilograma krompirja, korenino zelene, 10 dkg slanine, 2 čebuli, 3 pare hrenovk, 2 kisle kumarice, 2 stroka česna, pol žlice sladke paprike, 1 žlica paradižnikove meze.

Kislo zelje nekoliko razrežemo, zložimo v lonec in zalijemo, solimo ter dodamo kumino in prekajeno svinjsko kožo. Kuhamo deset minut. Nato nastrgamo v zelje olupljen surov krompir, korenino zelene in kuhamo dalje. Medtem prepražimo prekajeno slanino na čebuli, da postekleni in postane svetlo rumena. Dodamo na rezine zrezane hrenovke ali druge klobasice, na listke zrezane kisle kumarice, s soljo strt česen, sladko papriko in paradižnikovo mezo. Premešamo in prepražimo, dodamo zelju in kuhamo do mehkega. Ponudimo s krompirjem v oblicah ali s kruhovimi cmoki.

Drobni nasveti

● Marsikdo ne mara rib zaradi značilnega vonja, ki nastaja pri cvrenju ali kuhanju. Vonj po ribah bo znatno manjši, če bomo ribe pred cvrtjem nekaj časa namakali v precej okisani vodi.

● Glavnike in ščetke lepo očistimo, če jih za četrt ure pustimo v mlačni raztopini sode bikarbone (tri žličke na pol litra vode) in nato speremo pod tekočo vodo.

December je mesec prireditev in če drugega ne, potrebujemo vsaj za novoletno noč novo obleko. Novoletna obleka dela marsikomu preglavice, tako zaradi obleke same kot zaradi stroškov. Ravnati se je pač treba po vrsti prireditve, na kateri hočemo seveda biti v ospredju, in po globini žepa. Za domačo prireditev se je treba zmeniti z znankami in prijateljicami, kako se bodo oblekle, da ne bo zaradi prelepe obleke gostiteljice pokvarjen večer drugim. Za elitno prireditev v dragem hotelu lahko oblečete tudi dolgo obleko, če vam to pristaja in če to dovoljuje žep. Lepo je tudi črna dolgo krilo in dragocenejša bluz. Vse, ki vas rade zebe po rokah, pa si omislite dolge rokave.

Najlepša je še vedno mala črna obleka, v barvi, ki je letos še posebno v modni milosti. Zraven si lahko omislite bele dodatke, naj bo to ovratnik ali kakršnekoli čipke, lahko pa obleko pošijete s svetlečimi kamenčki ali zlatimi in srebrnimi obrobnami. Vendar raje premalo kot preveč.

Večkrat ne vemo, kaj bi oblekle čez večerno obleko. Naš vsakdanji plašč pride prav le v skrajni sili. Morda imamo v omari plašč, ki bi ga lahko prebarvali črno in mu dodali belo ali črno krzno. Zelo lepa pa je črna pelcerina, ukrojena iz blaga ali pletena. Lahko jo obrobite s krznom okoli vratu in ob spodnjem robu, če pa ste spretni, lahko na sprednjem delu, na primer ob žepih, izvezete okras v narodnem motivu.

MARTA

VELIKA IZBIRA igrač in slikanic

ZA VSAKOGAR,
za vaše najmlajše,
ZA VSAK OKUS

DOBITE VEDNO IN POCENI V MLADINSKI KNJIGI

KRANJ

Kotiček za ljubitelje cvetja
Svetuje ing. Anka Bernard

Vrtna dela v decembru

V vrtu je sedaj le malo opravil, zakaj vrt se pripravljaja na zimski počitek. Pred hudim mrazom moramo zaščititi še vse občutljivejše rastline — to so predvsem zimzelene rastline, ki so izpostavljene zimskemu soncu. Zimzelenke v senci na splošno dobro prenašajo mraz, na soncu pa pozimi močno trpe zaradi tega, ker sonce posije na zmrazilo listje ter ga sčasoma poškoduje. Posebno trpe tele rastline: tisa, brinje, lovrikovec, mahojia, razni češmuni in lončnice, božje drevice, rododendron in druge. Vsem grozi izsušitev, zato jih dobro zavijemo ter zemljo okoli njih zastremo s preperelim gnojem, listjem, smrečjem ali žagovino. S tem preprečimo zmrzovanje zemlje pod grmovjem in omogočimo normalno preskrbo grmov z vodo. Mnoge grmovnice se pozimi izsušijo in odmro zaradi fiziološke suše, ne pa zaradi hudega mraza.

Pred mrazom zaščitimo tudi rože (vrtnice), ki jih osujemo z zemljo 20 cm visoko, lahko pa jih še na rahlo pokrijemo s smrečjem. Rožam zelo prija zastirka iz preperelega hlevskega gnoja, ki ga spomladi zakoplamo rastlinam.

Zaščito potrebujejo tudi hortenzije, posebno še, če so pozimi izpostavljene soncu.

Cas je za zimsko obrezovanje sadnega drevja. V hudem mrazu z obrezovanjem prenehamo. Poskrbimo tudi za ptice, da pozimi ne bodo stradale. Privoščimo jim semena sončnic, bučnic, konoplje ali druga semena (na primer preostalo solatno seme). Ne smemo pa jih krmiti s kuhinjskimi ostanki, posebno ne s krompirjem ali drobtinicami, ker te rade zmrznejo in so za ptice neprebavljive. Mnogo ptic zaradi take hrane pozimi pogine.

Večjo skrb bomo morali posvečati tudi sobnim rastlinam. Te pa imajo kaj različne želje. Azaleje in ciklame, sobne smreke na primer ne prenesejo normalne sobne temperature. Pri ciklamah to kmalu ugotovimo. Listi venejo in rumene. Ne prija jim prevelika vlaga; voda ne sme stati v podstavku.

Rastline, ki smo jih prenesli z oken v stanovanje, se dobro počutijo le v hladnih nekurjenih prostorih, najbolje pa v svetli kleti. Seveda tudi pozimi ne smemo pozabiti nanje. Vsaj enkrat na teden jih pregledamo in po potrebi zalijemo.

Ko izbirate novoletna darila, pomislite tudi na to, da so rože kot na primer azaleje, sobne smreke, gumljevi, božične zvezde, ki cveto prav okoli novega leta, lepo darilo. Prav gotovo pa se bo vrtičkar razveselil tudi vrtno ročne kosilnice ali priločnega vrtnega orodja, vrtnih škarij in podobnega.

HOTEL
GRAD
PODVIN

VAS VABI IN NUDI
v GRIL restavraciji
DOMAČE SPECIALITETE

OB
PETKIH
SOBOTAH
IN
NEDELJAH -
VAS ZABAVA

trio
Šani

Poročila poslušajte vsak dan ob 5., 6., 7., 8., 10., 12., 13., 15., 17., 22., 23 in 24 uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri. Ob nedeljah po ob 6.05., 7., 9., 12., 13., 15., 17., 22., 23. in 24. uri ter radijski dnevnik ob 19.30 uri.

SOBOTA — 7. decembra

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Čez travnike zelene — 9.50 Naš avtostop — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Pesem pianin — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Narodne pesmi in plesi iz Makedonije — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbena pravljica — 14.25 V vedrem ritmu — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.00 Dogodki in odmevi — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Gremo v kino — 17.35 Pojeta moška zbor Laško in Svoboda iz Celja — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Pravkar prispelo — 18.50 S knjižnega trga — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Metko Stok — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Spoznavajmo svet in domovino — 21.30 Iz fonoteke radia Koper — 22.15 Oddaja za naše izseljenice — 23.05 S pesmijo in plesom v novi teden

Drugi program

14.05 V soboto popoldan z napovedovalko Bojano Avsenjak — 15.00 Zvoki s tekočoa traku — 20.05 Naše gospodarstvo — 20.15 Minute s Simfoničnim orkestrom RTV Ljubljana — 20.30 Okno v svet — 21.20 Operni koncert — 22.30 Od Skandinavije do Pirenejev — 00.05 Iz slovenske lirike

NEDELJA — 8. decembra

6.00 Dobro jutro — 7.30 Za kmetijske proizvajalce — 8.05 Radijska igra za otroke — 8.50 Glasbena medigra — 9.05 Dober dan vam želi Mirko Bogataj — 10.05 Se pomnite tovariši — 10.30 Pesmi borbe in dela — 10.45 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 13.15 Vedri zvoki z velikimi orkestri — 13.30 Nedeljsko športno popoldne — 15.30 Z domačimi ansambli narodnih melodij — 16.00 Humoreska tega tedna — 16.15 Glasba ne pozna meja — 17.05 Priljubljene slovenske popevke — 17.30 Radijska igra — 18.19 V dno srca — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 20.00 V nedeljo zvečer — 22.15 Serenadni večer — 23.05 Literarni noktur-

no — 23.15 Zapelešimo z velikimi orkestri

Drugi program

9.35 Igramo kar ste izbrali — 11.35 Svetovna reportaža — 13.35 Za prijetno popoldne — 14.35 Minute z ansamblom Art van Dame — 14.45 Odmevi z gora — 15.00 Festival v Bayreuthu 1968 — 19.00 Sportni dogodki dneva — 19.10 Igramo za razvedrilo — 20.05 Strani iz slovenske poezije — 20.25 Glasbene vinjete — 21.20 Večerna nedeljska reportaža — 21.30 Iz repertoarja Komornega zbora RTV Ljubljana — 22.00 Interpreti tega tedna

PONEDELJEK — 9. decembra

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Za mlade radovedneže — 9.10 Cicibanov svet in pesmica za najmlajše — 9.30 Paleta zvokov — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Kajuhove ljubezenske pesmi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Majhen koncert pihalnih orkestrrov — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Lepe melodije — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Mali koncert zboru Abrašević iz Beograda — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Odlomki iz opere Manon — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Signali — 18.35 Mladinska oddaja Interna 469 — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Marjano Deržaj — 20.00 Simfonični koncert RTV Ljubljana — 22.15 Za ljubitelje jazza — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč s pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 V ritmu današnjih dni — 15.00 Izbrali smo vam — 20.05 Ljudje med seboj — 20.15 Lepe melodije — 20.30 Svet in mi — 20.45 Glasbene slike iz Latinske Amerike — 21.20 Literarni večer — 22.00 Večer pri slovenskih skladateljih — 00.05 Iz slovenske lirike

TOREK — 10. decembra

8.08 Operna matineja — 8.55 Radijska šola za srednjo stopnjo — 9.25 Morda vam bo všeč — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Poje sopranistka Marija Skalovska — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Slovenske narodne pesmi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Glasbeno udejstvovanje mladih — 14.25 Popoldanski koncert lahke glasbe — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.45 Jezikovni pogovori — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Igra Simfonični orkester RTV Ljubljana — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 V terek nasvidenje — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Eldo Viler — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Iz

jugoslovanske lahke orkestralne glasbe — 21.15 Deset melodij — deset pevcov — 22.15 Skupni program JRT — 23.15 Plesni orkestri RTV Ljubljana, Zagreb in Beograd

Drugi program

14.05 Radijska šola za višjo stopnjo — 14.35 Z majhnimi zabavnimi ansambli — 15.00 Melodije po pošti — 20.05 Socialna politika — 20.15 Jazz na II. programu — 21.20 Pevski Parnas — 21.45 Koncertanti na naših odrih — 23.00 Ura v orkestralnem studiu 00.05 Iz slovenske lirike

SREDA — 11. decembra

8.08 Glasbena matineja — 8.55 Pisan svet pravljic in zgodb — 9.10 Iz albuma skladb za mladino — 9.30 Četrtri ure z orkestrom Mitchell — 9.45 Holandske narodne pesmi poje Kornac — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Vlaški plesi — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Od vasi do vasi — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Koncert za oddih — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Naš podlistek — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Mladina sebi in vam — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Odskočna deska — 18.40 Naš razgovor — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Glasbene razglednice — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Kratke orkestralne glasbe — 21.30 Prenos prosiave ob 50. letnici smrti pisatelja Ivana Cankarja — 22.15 S festivalov jazza — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč z jugoslovanskimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Radijska šola za srednjo stopnjo — 14.35 S popevkami po svetu — 15.00 Drobne skladbe z velikimi orkestri — 20.05 Ogdalo našega časa — 20.15 Iz repertoarja orkestra Les Baxter — 20.30 Mednarodna radijska univerza — 20.45 Lahka glasba — 21.20 Umetnik in mikrofon — 22.20 Razgledi po sodobni glasbi — 00.05 Iz slovenske lirike

ČETRTEK — 12. decembra

8.08 Operna matineja — 8.15 Radijska šola za višjo stopnjo — 9.25 Iz zakladnice resne glasbe — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.10 Odlomki iz opere Gorenjski slavček — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Pihalni orkestrji na koncertnem odru — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Mladina poje — 14.25 Operetne melodije — 14.45 Mehurčki — 15.20 Glasbeni intermezzo — 15.40 Majhen recital tenorista Ervina Ogernerja — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Četrtkov simfonični koncert — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Iz naših studiov — 18.45

Naši znanstveniki pred mikrofonom — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Majdo Sepe — 19.25 Pet minut za EP — 20.00 Četrtkov večer domačih pesmi in napevov — 21.00 Literarni večer — 21.40 Glasbeni nokturmo — 22.15 Komorno-glasbeni večeri — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Nočni vrtljak zabavnih zvokov

Drugi program

14.05 Igramo za vas — 15.00 Melodije po pošti — 20.05 Naš intervju — 20.15 Veliki valčki — 20.30 Pričevanja o glasbi — 20.45 Majhen koncert orkestra Bavarskega radia — 21.20 Iz koncertov in simfonij — 22.00 Kralj David — oratorij — 23.25 V spominski knjigo — 00.05 Iz slovenske lirike

PETEK — 13. decembra

8.08 Glasbena matineja s skladbami Jurija Mihevcva — 8.55 Pionirski tednik — 9.25 Morda vam bo všeč — 10.15 Pri vas doma — 11.00 Turistični napotki za tuje goste — 12.30 Kmetijski nasveti — 12.40 Cez polja in travnike — 13.30 Priporočajo vam — 14.05 Majhen koncert lahke glasbe — 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo — 14.55 Kreditna banka in hranilnica Ljubljana — 15.20 Napotki za turiste — 15.25 Glasbeni intermezzo — 15.45 Turistična oddaja — 16.00 Vsak dan za vas — 17.05 Clovek in zdravje — 17.15 Koncert po željah poslušalcev — 18.00 Aktualnosti doma in po svetu — 18.15 Zvočni razgledi po zabavni glasbi — 18.45 Na mednarodnih križpotjih — 19.00 Lahko noč, otroci — 19.15 Minute s pevko Lidijo Kodrič — 20.00 Poje Slovenski oktet — 20.30 Pogovori o glasbi — 21.15 Oddaja o morju in pomorščakih — 22.15 Iz sodobne glasbene literature — 23.05 Literarni nokturmo — 23.15 Lahko noč s priljubljenimi pevci zabavne glasbe

Drugi program

14.05 Radijska šola za nižjo stopnjo — 14.35 Naši pevci zabavne glasbe — 15.00 Ob prijetnih zvokih — 20.05 Radijska igra — 21.20 Slovenska zemlja v besedi in pesmi — 22.05 Salzburški festival 1968 — 23.35 Sonata za klavir in violino — 00.05 Iz slovenske lirike

Prešernovo gledališče v Kranju

SOBOTA — 7. decembra — predstava v Preddvoru iz tehničnih razlogov odpade.

NEDELJA — 8. decembra ob 10. uri za IZVEN URA PRAVLJIC — ob 16. uri Camoletti: STROGO ZAUPNO gostovanje v Naklem.

PONEDELJEK — 9. decembra ob 19.30 za abonma MALA DRAMA J. Richardson: SMEH POD VISLICAMI — gostuje SNG Drama iz Ljubljane

Loterija

Poročilo o žrebanju srečk 49. kola, ki je bilo dne 5. 12. 1968

Srečke s končnicami	so zadele	din
50		8
90		10
58100		500
450430		30000
31		20
81		10
26661		1000
30131		520
49611		400
71711		400
71981		1010
91961		400
2		4
84662		504
92162		504
189122		100004
526262		2004
10063		400
95273		500
2700523		2000
594913		2000
877703		2000
923523		2000
774		50
814		100
24594		500
29274		400
85		8
95		8
32385		408
82225		500
6		4
02846		404
55716		504
85336		404
084786		2004
862556		10004
7		4
12447		1004
108577		2004
304617		10004
484447		50004
08		8
1078		200
70858		1000
76288		500
87408		408
449568		2000
29		8
61049		400
65859		500
645659		2000
744429		20008

Raznašalko

za dostavo jutranjika DELO naročnikom na dom za teren Stražišče sprejmemo takoj. Ponudbe sprejema podružnica CGP DELO KRANJ.

Očiščene in zmrznjene morske ribe

v prodajalnah

Televizija

SOBOTA — 7. decembra

9.35 TV v šoli, 16.30 Prenos športnega dogodka (RTV Zagreb) — 18.15 Poročila (RTV Ljubljana) — 18.20 Glasba ne pozna meja (RTV Zagreb) — 19.20 Naš glas, 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.45 Vijavaja (RTV Ljubljana) — 20.50 Humoristična oddaja (RTV Beograd) — 21.50 Videofon (RTV Zagreb) — 22.05 Sherlock Holmes — film, 23.00 TV kažipot, 23.20 Poročila (RTV Ljubljana) — **Drugi spored:** 18.00 Kronika, 18.20 Mladinska oddaja (RTV Zagreb) — 19.20 Sprehod skozi čas, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

NEDELJA — 8. decembra

9.10 Kmetijska oddaja v medžarščini (RTV Beograd) — 9.35 Dobro nedeljo voščimo s Fanti treh dolin (RTV Ljubljana) — 10.00 Kmetijska oddaja (RTV Beograd) — 10.45 Filmska matineja, 15.10 TV kažipot (RTV Ljubljana) — 15.30 Prenos športnega dogodka, 17.00 Šahovski komentar (RTV Zagreb) — 17.30 Poročila, 17.35 Karavana (RTV Beograd) — 18.05 Saga o Forsytih — film, 19.00 Cikcak, 19.10 Lažna opora — film (RTV Ljubljana) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 20.45 Vijavaja (RTV Ljubljana) — 20.50 Zabavno glasbena oddaja (RTV Beograd) — 21.50 Sportni pregled (JRT) — 22.30 Propagandna oddaja (RTV Ljubljana) — 22.25 TV dnevnik (RTV Beograd)

Drugi spored: 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PONEDELJEK, 9. decembra

9.35 TV v šoli, 10.30 Ruščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 14.55 Kongres ZK Slovenije, 18.00 Po Sloveniji, 18.20 Propagandna medigra, 18.25 O samostojnosti otroka, 18.50 Levanja — film, 19.20 Cikcak, 20.00 TV dnevnik in poročilo s kongresa, 20.45 Vijavaja, 22.45 Poročilo s kongresa ZK Slovenije (RTV Ljubljana)

Drugi spored: 18.00 TV novice 18.20 Znanost (RTV Beograd) — 18.50 Reportaža, 19.20 TV pošta, 19.45 TV prospekt (RTV Zagreb) — 20.00 TV dnevnik (RTV Beograd) — 21.00 Spored italijanske TV

TOREK — 10. decembra

9.35 TV v šoli, 10.30 Angleščina (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove splošne izobrazbe

(RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Angleščina (RTV Zagreb) — 16.00 Osnove splošne izobrazbe, 16.40 Francoščina (RTV Beograd) — 17.55 Poročila, 18.05 Risanki Gustav, 18.15 Način prehranjevanja, 18.35 Nekaj o pranju, 18.45 Torkov večer z Jožatom Privskom in Marjanom Kraljem, 19.05 Z delegati na kongresu, 19.55 Cikcak, 20.00 TV dnevnik in poročilo s kongresa 20.45 Vijavaja, 20.55 Pregarjan — angleški film, 22.15 Trije dueti in en solo, 22.45 Poročilo s kongresa (RTV Ljubljana)

Drugi spored: 18.00 Poročila, 18.05 Tedska kronika, 18.20 Svet na zaslonu, 19.00 Mali komorni koncert (RTV Zagreb) — 19.15 Rdeči signal (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

SREDA — 11. decembra

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 14.55 Prenos kongresa ZK Slovenije, 18.00 Pisan trak (RTV Ljubljana) — 18.20 Ne črno ne belo (RTV Beograd) — 19.05 Glasbeni oratorij (RTV Zagreb) — 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik, 20.30 Akademija ob 50-letnici smrti Ivana Cankarja, 21.50 Z lokom nad leva — film, 23.10 Poročilo s kongresa ZK Slovenije (RTV Ljubljana)

Drugi spored: 18.00 Kronika (RTV Zagreb) — 18.20 Spored JRT, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 20.30 Poročilo s kongresa (RTV Ljubljana) — 21.00 Spored italijanske TV

ČETRTEK — 12. decembra

9.35 TV v šoli, 10.30 Nemščina (RTV Zagreb) — 11.00 Angleščina (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli, 15.40 Nemščina (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.10 Poročila, 17.15 Tik tak, 17.30 Otroci in igrača, 18.00 Po Sloveniji (RTV Ljubljana) — 18.20 Narodna glasba (RTV Skopje) — 18.40 Ob 50-letnici boja za severno mejo (RTV Ljubljana) — 19.05 Dekleta in fantje (RTV Beograd) — 19.45 Cikcak, 20.00 TV dnevnik (RTV Ljubljana) — 20.30 Poročilo s kongresa ZK Črne gore (RTV Beograd) — 20.45 Vijavaja 20.50 Saga o Forsytih — film, 21.40 Kulturne diagonale, 22.10 Poročilo s kongresa ZK Črne gore (RTV Ljubljana)

Drugi spored: 18.00 Kronika (RTV Zagreb) — 18.20 Narodna glasba — (RTV Skopje) — 18.45 Reportaža, 19.05 Dekleta in fantje (RTV Beograd) — 19.45 TV prospekt, 20.00 TV dnevnik, 20.45 Propagandna oddaja (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

PETEK — 13. decembra

9.35 TV v šoli (RTV Zagreb) — 11.00 Osnove sploš-

ne izobrazbe, 11.30 Francoščina (RTV Beograd) — 14.45 TV v šoli (RTV Zagreb) — 16.10 Osnove splošne izobrazbe (RTV Beograd) — 17.30 Daktari — film (RTV Ljubljana) — 18.20 Mladinski koncert (RTV Beograd) — 19.05 Na poti od Suhe do Sorice, 19.55 Cikcak, 20.00 TV dnevnik (RTV Ljubljana) — 20.30 Poročilo s kongresa ZK Črne gore (RTV Beograd) — 20.45 Vijavaja, 20.50 Severni Vietnam — ameriški film, 22.15 Drugi klavirski koncert, 22.45 Poročila (RTV Ljubljana)

Drugi spored: 18.00 Kronika (RTV Zagreb) — 18.20 Mladinski koncert (RTV Beograd) — 19.05 Mladinska tribuna, 19.55 Propagandna oddaja, 20.00 TV dnevnik (RTV Zagreb) — 21.00 Spored italijanske TV

Kino

Kranj CENTER

7. decembra amer. barv. CS film EL DORADO ob 15.30, amer. barv. film OPERACIJA OPIJ ob 18. in 20. uri, premiera amer. barv. CS filma TOBRUK ob 22. uri

8. decembra sov. barv. film PO SČIKINU ZAPOVEDI ob 9.30, amer. barv. CS film TOBRUK ob 13. uri, amer. barv. OPERACIJA OPIJ ob 14. in 19. uri, franc. barv. CS film NE RAZBURJAJMO SE ob 17. uri, premiera amer.-angl. barv. CS filma KARTUM ob 21. uri

9. decembra franc. barv. film MOSKI IN ZENSKA ob 16. in 18. in 20. uri

10. decembra franc. barv. film MOSKI IN ZENSKA ob 16. in 18. in 20. uri

Novo na tržišču

ČRPALKA OKOVJE

Koristniki oljnih peči

Ne trudite se s pretakanjem olja za vašo peč, raje se poslužite oljne črpalke OKOVJE, ki jih izdeluje Okovje Kamna Gorica. Garancija 6 mesecev. Lahko jih dobite v vseh trgovinah

Kranj STORZIC

7. decembra franc. barv. CS film NE RAZBURJAJMO SE ob 16. uri, amer. barv. CS film EL DORADO ob 18. uri, predpremiere amer. barv. filma MNOŽICA UBIJALCEV ob 20.30 uri

8. decembra amer. barv. CS film EL DORADO ob 14.30., 17. in 19.30 uri

9. decembra amer. barv. film OPERACIJA OPIJ ob

16. uri, amer. barv. CS film EL DORADO ob 18. uri, premiera angl. barv. filma NESRECA ob 20.30 uri

10. decembra jugosl. film POLDNE ob 16., 18. in 20. uri

Stražišče SVOBODA

7. decembra franc. barv. film OBRAČUN NA OBALI ob 19. uri

8. decembra amer.-angl. barv. CS film TOBRUK

Cerklje KRAVEČ

8. decembra amer. barv. CS film DZINGIS KAN ob 15. in 19. uri, jugosl. barv. film POLDNE ob 17. uri

Kamnik DOM

7. decembra amer. CS film NAPREDOVANJE V ZALEDJU ob 18. in 20. uri

Kamnik DUPLICA

7. decembra amer. barv. CS film KAJ SI DELAL V VOJNI TATA ob 19. uri

8. decembra amer. barv. CS film KAJ SI DELAL V VOJNI TATA ob 15., 17. in 19. uri

Skofja Loka SORA

7. decembra italij. barv. CS film ROMUL in REM ob 18. in 20. uri

8. decembra italij. barv. CS film ROMUL in REM ob 15., 17. in 20. uri

9. decembra poljski barv. CS film V BEAT RITMU ob 18. uri

10. decembra nemški film PLACANA LJUBEZEN ob 20. uri

Jesenice RADIO

7.—8. decembra amer. barv. CS film NASILJE V JERICHU

9. decembra franc. italij. barv. CS film WEEKEND V DUNKERQUE

10. decembra italij. barv. CS film CLOVEK, PONOS, MASCEVANJE

Jesenice PLAVZ

7.—8. decembra italij. barv. CS film CLOVEK, PONOS, MASCEVANJE

9.—10. decembra amer. barv. CS film NASILJE V JERICHU

Zirovnica

8. decembra špan.-italij. barv. film OBRAČUN NA INDIJSKEM OCEANU

Dovje-Mojstrana

7. decembra franc. barv. film JAZ IN LJUBEZEN

8. decembra italij.-nem. barv. CS film V KREMLJIH ZLATEGA ZMAJA

Kranjska gora

7. decembra špan.-italij. barv. film OBRAČUN NA INDIJSKEM OCEANU

8. decembra amer. barv. film OPERACIJA GROM

Radovljica

7. decembra amer. barv. film POROČNIK ROBIN CROUSE ob 18. uri, amer. barv. CS film FANTASTICNO POTOVANJE ob 20. uri

8. decembra jugosl. barv. film DOLGE LADJE ob 14. uri, amer. barv. film POROČNIK ROBIN CROUSE ob 16. in 20. uri, amer. barv. CS film FANTASTICNO POTOVANJE ob 18. uri

10. decembra angl. barv. film OHELLO ob 20. uri

Prijazno vas vabi

gostilna MLEČNIK

Koženavra — Kirschentauer

14 km od Ljubeljskega predora ob cesti na Celovec

UGODNA MENJAVA

SOLIDNA POSTREŽBA — ZMERNE CENE

GOVORIMO SLOVENSKO

bencinska črpalka

SHELL

avtomatično kegljišče

BRALCI čestitajo

Da bi omogočili čim širšemu krogu bralcev našega časnika in drugim, da s tiskano besedo čestitajo sorodnikom, prijateljem in znancem tu in v tujini, smo vam rezervirali dokaj prostora v novoletni številki našega časnika. Prostor boste lahko kupili po zelo, prav za to priliko, ugodni cenah.

Čestitka za novo leto, ki vsebuje 15 besed in naj bi bila visoka 3 cm na kolono, pa bi stala samo 30 n din.

Naročite jih pri našem zastopniku ali pa osebno do 25. 12. 1968 na UPRAVI GLASA, KRANJ, TRG REVO-LUCIJE 1, OBČINSKA STAVBA, SOBA 110.

Prodajam

Prodajam kombiniran OTROSKI VOZICEK. Ogled po 14. uri. Mežek, Struževo 85, Kranj 5764
Prodajam 12 m³ bukovich DRV. Carman Valentin, Topol 27, Medvode 5768
Prodajam TELICO, staro eno leto in pol. Debeljak Minka, Martin vrh 26, Zelniki 5769

Na zalogi imam večjo količino OTROSKIH »ZAB«, prodajam na debelo in drobno. Pošiljam po povzetju. Izdelujem vse vrste, volnene, bombažne v različnih barvah po konkurenčnih cenah. Priporočila se MIHELČIČ TEREZIJA, pletilja, Pševska c. 10, Kranj—Stražišče 5697

Prodajam 70-litrski KOTEL za žganjkuho. Naslov v oglašnem oddelku 5718
ENOVPREŽNE, 4-sedežne, športne SANI ugodno napredaj. Naslov v oglašnem oddelku 5792

Ugodno prodajam 7 let starega KONJA, težkega 550 kg, nov MOLZNI STROJ alfa-laval in kupim KOTEL za žganjkuho 100 do 200 litrov. Zemlja Filip, Selo 32, Zirovnica 5793

Prodajam 100 kg težkega PRASICA. Poženek 5, Cerklje 5794

Prodajam 7 tednov stare PRASICKE Nasovče 3, Komenda 5795

Prodajam nov TRAKTOR steyr 86. Naslov v oglašnem oddelku 5796

Prodajam ročno vodno CR-PALKO, STEDILNIK tobi na drva, kmečki železni težki VOZ in posteljne VLOŽKE. Sp. Duplje 85 5797

Prodajam dobro ohranjeno pohištvo; zakonsko SPALNICO hrastovo, belo lakirano samsko sobo, 6 tapaciranih STOLOV za dnevno sobo. Ogled 7. in 8. 12. Kranj, Partizanska c. 6 5798

Ugodno prodajam STEDILNIK gorenje s kotličem (visok). Tupaliče 64, Preddvor 5799

Prodajam novo PLINSKO PEČ (italijansko). Kozmetika, Skala 6, Kranj 5800

Prodajam novo PLINSKO PEČ ida in MOPEL T-12 registriran za 1969. Kranj, Družlovka 45/F 5801

Prodajam 9 m³ smrekovich DESK in plohov, 25 in 50mm. Naslov v oglašnem oddelku 5802

Prodajam dobro ohranjen italijanski kombiniran OTROSKI VOZICEK. Leban, M. Pijade 13, Kranj 5803

Poceni prodajam rabljene SMUČI in CEVLJE. Rihtaršič, Sempeterska 43, Kranj—Stražišče 5804

Prodajam STEDILNIK goran na drva in premog v dobrem stanju. Ogled v soboto popoldan in nedeljo. Novak, Tomazičeva 11, Kranj 5805

Ugodno prodajam skoraj nov šivalni STROJ bogat, električni v kovčku. Naslov v oglašnem oddelku 5805

Prodajam tri KRAVE po izbiri in TRAKTOR porsche 22 KM, NAKLADALEC za gnoj in KOSO. Senčur 235 5807

Zazidljivo PARCELO v Sebenjah prodajam. Naslov v oglašnem oddelku 5808

Prodajam klavirsko HARMONIKO, OTROSKI VOZICEK in POSTELJICO. Naslov v oglašnem oddelku 5809

Prodajam PRASICA nad 200 kilogramov težkega. Praše 14. Kranj 5810

Prodajam več kubikov KAMENJA za betoniranje in klesan kamen. Kranj, Kebetova 11 5811

Prodajam globok otroški VOZICEK jadrin in vzajem v rejo KRAVO dobro mlekarico. Kranj, Ručigajeva 3 5812

Ženski PLASC rjav, imitacija krzna, skoraj nov za srednjo postavo prodajam po ugodni ceni. Kranj, Kebetova 1, prtiličje 3 5813

Prodajam žliundrino OPEKO in rabljeno strešno kekinda. Voglje 85, Senčur 5814

Prodajam brzhuben TELE-VIZOR. Kos, Kranj, St. Zagarja 12 5815

Prodajam vzdljiv levi STE-DILNIK. Kranj, Gregorčičeva 15 5816

Prodajam droban KROMPIR, PESO in REPO za krmo. Mavčiče 42, Medvode 5817

Prodajam KRAVO s teletom. Mlaka 21, Kranj 5818

Prodajam PRASICA za zakol. Strahinj 17, Naklo 5819

Prodajam 9 let starega KONJA. Rupa 18, Kranj 5820

Prodajam PRASICA za zakol. Visoko 58, Senčur 5821

Poceni prodajam moško zimsko SUKNJO, dva ženska PLASCA in nekaj oblek. Ogled popoldan pri Demšar, St. Loka n. h. Sk. Loka 5822

Prodajam uvoženo ZDRAVLO ENCEPHALOL proti epilepsiji (božjast). Kranj, Partizanska 30 5823

Prodajam kmečko ZAGO za žaganje hlodovine in obžagovanje. ELEKTROMOTOR 10 KM, 1410 obratov, 4 KM z istimi obrati in KOMPRESOR za lakiranje avtomobilov. Zg. Brnik 81, Cerklje 5824

Prodajam suhe hrastove PLOHE in DESKE. Mavčiče 6, Medvode 5825

Prodajam delovnega VOLA 500 kg težkega in mlado KRAVO s teletom in nekaj hrastove in jesenove HLODOVINE. Trboje 53, Smednik 5826

Prodajam STEDILNIK gorenje na trda goriva. Mlaka 65, Kranj, ogled popoldan 5827

Prodajam dobro ohranjen KOLOVRAT. Naslov v oglašnem oddelku 5828

Prodajam eno leto starega BIKCA po izbiri. Eržen, Strnica 8, Selca 5829

Prodajam zelo poceni dve HAVBI za sušenje las. Naslov v oglašnem oddelku 5714

Prodajam PRASICA 100 kg težkega. Podijubelj 93, Tržič 5830

Prodajam električni VARILNI APARAT — punkt popolnoma nov. Pintar Jože, Praprotno 13, Selca nad Sk. L. 5831

Ugodno prodajam velik KAVČ v vzmetnim vložkom in OMARICO. Naslov v oglašnem oddelku 5832

Prodajam dva plemenska PRASICA težka po 45 kg. Cerklje 79 5833

Prodajam PRASICA 140 kg težkega. Pšenična polica 15, Cerklje 5834

Prodajam motorno SLAMOREZNICO s puhalnikom. Zabnica 30 5835

Prodajam KRAVO po izbiri. Strahinj 82, Naklo 5836

Prodajam dva PRASICA za zakol. Nasovče 11, Komenda 5837

Prodajam kompletni molzni stroj nemške znamke ali zamenjam za kakoršnokoli goved. Naslov v oglašnem oddelku 5838

Prodajam VOLA vajenega-vožnje in 350 kg težko TELICO. Vester, Sp. Otok 19, Radovljica 5839

Prodajam dobro ohranjeno malo SLAMOREZNICO s puhalnikom (železna). Zbilje 4, Medvode 5840

Prodajam 3 m³ suhih žaganih drv in nekaj BUTAR. Kranj, Jezerska c. 92/a 5841

Prodajam STROJCEK za pobiranje zank. Naslov v oglašnem oddelku 5842

Prodajam JABOLKA, KUTINE in sadni MOST. Bizjan, Lesce, Čopova 15 5843

Prodajam zimsko JABOLKA. Zg. Bitnje 235 pri Puškarni 5844

Prodajam kompletni KOTEL za žganjkuho. Meja 2, Kranj 5845

Prodajamo elektromotor 21 KM. Habjan, Krajevna skupnost Dražgoše 15, Zelniki 5846

Prodajam rabljene špirovce in strešno cementno folc OPEKO. Krivec, Zg. Bitnje 136, Zabnica 5847

Prodajam KRAVO, ki bo v začetku januarja teletila ali po teletu. Golmajer, Kovor 20, Tržič 5848

Prodajam kabinet STEDILNIK, električni. KUHALNIK na dve plošči, dva travnata VLOŽKA, usnjen PLASC za večjo postavo, pocinkano KAD in BRZOPARILNIK 50 litrski. Kranj, Jelenčeva 23, Primskovo 5849

Prodajam novo PLINSKO PEČ katalistično. Kranj, Britof 182 5850

Motorna vozila

Oddam GARAZO v najem. Kranj, Smedniška 41/a 5851

Ugodno prodajam AMI-6 letnik 1967. Homan, Ljubljanska c. 19, Kranj 5852

Prodajam MOPEL puch po ugodni ceni. Naslov v oglašnem oddelku 5853

Prodajam FIAT 1100, letnik 1963 v odličnem stanju. Naslov v oglašnem oddelku 5854

Prodajam PRIKOLICO za osebni avto. Kranj, Stirnova 10 5855

Odprt VW KOMBI ugodno prodajam ali zamenjam za osebnege. Slevec, Oprešniko. va, Kranj 5856

Prodajam SPACKA. Ogled popoldan od 15. ure dalje. Gašperlin, Begunjska 8, Kranj 5857

Močno PRIKOLICO za osebni avto z novimi gumami prodajam za 1650 N din. Kranj, Družlovka 40 5858

Prodajam dobro ohranjen FIAT 600 in KOMPRESOR primeren za avtoličarja. Bokal, Zminc 20, Sk. Loka 5860

SIMCO 1000-GLS, letnik 1967 s 17.000 km prodajam za 27.000 N din. Kokalj, Tržič, Cankarjeva 13 5861

Kupim dobro ohranjen L-4 ali SPACKA za devize. Ponudbe poslati pod »Ugodnost« 5862

Prodajam karamboliran osebni avto FIAT 750, letnik 1966 po zelo ugodni ceni. Naslov v oglašnem oddelku 5863

Prodajam PRIKOLICO za osebni avto. Langerhole Franc, Sp. Bitnje 24, Zabnica 5864

Oddam GARAZO, prodajam VRATA 188x75 in OKNO 62x52 cm. Naslov v oglašnem oddelku 5865

Stanovanja

Fant in dekle pred poroko iščeta v Kranju ali bližnji okolici sobo z možnost kuhinje. Ponudbe poslati pod »redna plačnika« 5866

HISICA na deželi primerno za stanovanje ali oddih, z vrtom, vseljivo takoj, ugodno prodajam. Dostop je možen z avtom iz Brezije ali Tržiča. Kokalj, Tržič, Cankarjeva 13 5867

Prodajam starejšo HISO v bližini Kranja. Vseljivo takoj. Naslov v oglašnem oddelku 5877

Oddam opremljeno kletno SOBO z GARAZO ali brez. Naslov v oglašnem oddelku 5878

Opremljeno SOBO in KUHINJO dam v najem. Alič Milka, Breg 39, Kranj 5879

SOBO s souporabo kopalnice, po želji ogrevano oddam. Ponudbe poslati pod »center« 5880

Dvosobno stanovanje v prtiličju zamenjam za enakega ali večjega. Šiferer Zvone, Gradnikova 2, Kranj (nadstropje ni važno) 5881

Oddam opremljeno SOBO v Kranju. Ponudbe poslati pod »takoj« 5882

Zaposlitve

Iščem žensko za varstvo otrok v dopoldanskem času. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 5883

Iščem žensko za varstvo dveh otrok. Ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 5884

Ugledna švicarska družina brez otrok išče preprosto in pošteno dekle 20—25 let z delnim znanjem nemščine za pomoč v gospodinjstvu. Znanje kuhe ni nujno. Plača

400 frankov poleg hrane in stanovanja. Nastop službe 15. 1. 1969. Ponudbe poslati na naslov, Ing. arch. Hanz Rath, Alte Landstrasse 91, Kitchberg 8802, Zürich, Svica 5885

Počitniški dom v sezoni in izven sezone oskrbujem in vodim v lastni režiji. Ponudbe poslati pod »spriznana dobra kuhinja« 5886

GOSTILNICO, lahko tudi z tujskimi sobami ali bife vodim, prevzamem na račun ali vodim v lastni režiji. Ponudbe poslati pod »strokovna izobrazba in praksa« 5887

Iščem gospodinjstvo pomočnico k tričlanski zdravniški družini v Ljubljani. Lahko mlajša upokojenka. Gospodinjstvo mehanizirano in zelo ugodni pogoji. Ponudbe poslati pod »Poštena in pridna« 5888

Sprejemem gospodinjstvo pomočnico ali dekle, ki bi lahko 4 do 8 ur dnevno varovala dva otroka. Hrana in stanovanje, ostalo po dogovoru. Naslov v oglašnem oddelku 5889

Zaposlimo honorarno čevljarstvo PRESIVALKO. Vprašati, Kranj, Cankarjeva 5890

Iščem ŽENSKO za dopoldansko varstvo dveh otrok. Savič Ana, M. Pijade 6, Kranj 5891

Iščem samostojnega KLEPARSKEGA pomočnika in vajenca. Ponudbe poslati pod »vestena« 5892

VAJENCA(KO) in PRESIVALKO za galanterijsko obrt sprejemem takoj. Jakopin, c. I. maja 51, Kranj 5893

Izgubljeno

Naprosam najditelja železne TORBICE z gramofonskimi ploščami, ki je pomotoma ostala v avtobusu Kranj-Ljubljana, da jo proti nagradi vrne Oblak, Stošičeva 5, Kranj 5894

Izgubil sem črno POTOVALKO od Cirč do Prebačevega. Poštenega najditelja prosim, da vrne proti nagradi Prebačevo 46, Kranj 5895

Ostalo

Zahvaljujem se skupščini občine Kranj, oddelku za gospodarstvo za vso pomoč pri zamenjavi moje živine. Delavec Jancz, Mače 1, Preddvor 5896

Prireditve

Kdor želi KVARTET s humoristom, za silvestrovanje, naj piše na naslov Praprotnik Metod, Ljubno 86/a, Podnart 5897

GOSTISCE pri JANČETU iz Sr. vasi prireja v soboto in nedeljo zabavo s plesom. Igrajo kvintet Gorenjskih nageljnov in veseli trgovci. Vabljeni! 5898

Nesreče tega tedna

IZ DVORISCA TOVARNE CIPK IN VEZENIN NA BLEDU je v sredo, 4. novembra, zapeljal na Kajuho vo cesto Bogomir Rozman v kombiju. Pri tem je izsiljeval prednost pred kolesarjem Ivanom Solarjem, tako da sta oba trčila. Ivan Solar je bil v nesreči huje ranjen.

V BLIŽINI BRNIŠKEGA LETALIŠČA je istega dne popoldne voznik tovornega avtomobila Matevž Dolinšek iz Loke pri Mengšu zadel ob nasproti vozeči tovorni avtomobil, voznik Janez Rosulnik. Dolinšek po nesreči ni ustavil, pač pa je peljal naprej proti Mengšu. Na Rosulnikovem tovornjaku je za 1500 N din škode. Dolinšek je v bližini Lahovčev povzročil še eno prometno nesrečo. S tovornjakom je oplazil dostavni avtomobil, ki ga je pravilno po desni strani vozil Filip Bevc. Na dostavnem avtomobilu je nastalo za oko-

li 3000 N din škode. Tudi sedaj Dolinšek ni ustavil, pač pa je peljal domov, tam so ga našli tudi miličniki. Ugotovili so, da je vozil pod vplivom alkohola.

JANEZ LAP je v četrtek okoli tretje ure šel čez cesto prvega reda na Polici. Tedaj je pripeljal osebni avtomobil, voznik Ladislav Češnovar; pešca je prepozno opazil in trčil vanj. Za Češnovarjevim avtomobilom je pripeljal še Ivan Mesec in od zadaj trčil v avtomobil. Vida Češnovar in sin sta bila pri tem laže ranjena. Janez Lap je med prevozom v bolnišnico umrl.

NA POLEDENELEM CESTIŠČU ceste drugega reda Lahovčev—Mostje je v četrtek zvečer začelo zanašati osebni avtomobil, ki ga je vozil Bogdan Kavčič iz Ljubljane. Avtomobil se je prevrnil in obstal na strehi. Voznik ni bil ranjen, na avtomobilu pa je za 10.000 N din škode.

SEDEMLETNA LIDIJA GOTZ je v četrtek nekaj po trinajsti uri nenadoma stopila pred osebni avtomobil, ki ga je vozil Stanislav Klep iz Kranja. Laže ranjeno deklico so odpeljali v zdravstveni dom. Nesreča se je pripetila na Šavski cesti v Kranju.

L. M.

Požar na Posavcu

V sredo okoli triindvajsete ure zvečer je izbruhnil požar na gospodarskem poslopju Franca Snedica na Posavcu št. 15. Pogorelo je ostrešje stanovanjske hiše in gospodarskega poslopja, več kmečkega orodja in strojev.

Škode je za okoli 90.000 N din. Vzroke požara že raziskujejo.

Poskušal je goljufati

Ivan Arhar, star 21 let, po poklicu nosač pri hotelu Slon v Ljubljani, si je v četrtek privoščil v Skofji Leki poskus predrzne goljufije. Oglasil je je pri treh družinah in tvezil, da je preži-

vel prometno nesrečo in prošil za posojilo 150.000 S din. Denarja seveda ni nikjer dobil. Po prijavi na postajo milice so ugotovili, da Ivan Arhar ni skušal prvič na tak način ogoljufati ljudi.

Obletnica

V ponedeljek, 9. decembra bo minilo leto dni odkar nas je zapustila naša dobra in skrbna mama

Jera Hafner

Kako prazen je sedaj dom, odkar si odšla od nas. Ljubezen do tebe, draga mama, ne bo nikdar ugasnila. Hvala vsem tistim, ki obiskujejo njen grob in se jo spominjajo.

Zalujoči: hčerki Ivanka-vdova Cotar, Mojca-vdova Podjed ter vnuk Drago.

Kranj-Labore, dne 6. decembra 1968

Najdena kolesa

V zadnjem času so na območju postaje milice Kranj našli tale kolesa: žensko rogovo kolo črne barve, št. 128239; žensko rogovo kolo modre barve, št. 321090; žensko kolo violeto rdeče barve, brez številke; žensko rogovo touring kolo črne barve, št. 670369; žensko rogovo sport kolo črne barve, št. 265693; žensko kolo rumene barve, neznane znamke in številke; modro žensko kolo neznane znamke, št. 18002351; črno žensko kolo neznane znamke, št. 261165; moško rogovo sport kolo črne barve, št. 395620; svetlomodro rogovo sport kolo brez številke; moško rogovo sport kolo zelene barve, št. 321192; črno moško kolo neznane znamke, št. 117510; modro moško diamant kolo, št. 5741930.

Lastniki lahko dobe kolesa vsak dan na postaji milice v Kranju od 12. do 20. ure do vključno 14. decembra tega leta.

KOMPAS

VAS VABI
NA

Kranj izlet

v Trbiž

V SOBOTO

14. in 21. 12. 1968

odhod ob 9. uri zjutraj izpred poslovalnice, povratek popoldne.

PRIJAVE

do zasedbe mest v avtobusu.

Informacije

Kompas Kranj
tel. 21-431

Obiščite Jezersko

PLES
VSAKO SOBOTO
od 20. do 01. ure

VEČJIM

SKUPINAM

DAJEMO

POSEBEN POPUST.

ZA OBISK

SE PRIPOROCAMO.

hotel Kočna

Zahvala

Ob prerani izgubi našega dobrega in skrbnega moža, očeta, brata in strica

Janeza Frantarja

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, sorodnikom in znancem, ki so nam ob težkih trenutkih stali ob strani in sočustvovali z nami ter ga v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti; s cvetjem prekrili njegov prerani grob ter nam izrazili sožalja. Pristrčno se zahvaljujemo tudi g. Petriču iz Cerkelj in g. Slabetu iz Senčurja za pogrebni obred. Posebno zahvalo smo dolžni sindikalni podružnici Planika Kranj. Še enkrat vsem iskrena hvala.

Zalujoči: žena Marija, sin Janez, brat Peter; sestre: Julka, Tončka, Francka in Ivanka ter ostalo sorodstvo.

Visoko, 1. decembra 1968

Zahvala

Ob težki izgubi moje drage žene in sestre

Marije Šarc rojene Jurijevčič

se iskreno zahvaljujem vsem, ki so mi izrazili sožalje, ji darovali vence in cvetje in mi na kakršen koli način pomagali in počastili njen spomin. Posebna hvala dobrim znancem, sorodnikom, ki so mi ob težkih urah stali ob strani. Zahvaljujem se tudi Društvu upokojencev, g. kaplanu za spremstvo ter vsem, ki so pokojnico spremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: mož Viktor

Kranj, dne, 25. novembra 1968

Zahvala

Ob boleči izgubi mojega ljubega in nepozabnega moža

Franca Podjeda cestarja

se iskreno zahvalim vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu darovali vence ter mi izrekli sožalje. Posebno zahvalo sem dolžna Cestnemu podjetju Kranj za organizacijo pogreba, Puškarni Kranj za nesebično pomoč ob tem težkem trenutku. Zahvalim se tudi pevcem za žalostinke, g. župniku, sosedom in govornikom za poslovilne besede ob odprtem grobu. Vsem še enkrat iskrena hvala.

Globoko žalujoča: žena Mojca

Labore-Kranj, dne 6. decembra 1968

Razgovor z novim trenerjem alpskih tekmovalcev Triglava Borisom Holyjem

Letos bolj načrtno in organizirano

Pretekla smučarska sezona je prinesla doslej največji uspeh smučarskemu klubu Triglav iz Kranja. Po točkah smučarske zveze Jugoslavije so skakalci in tekači kranjskega Triglava z veliko prednostjo osvojili naslov državnega ekipnega prvaka, medtem ko so alpski tekmovalci zasedli še 12. mesto. Ta slaba uvrstitev alpskih tekmovalcev pa bi bila lahko še slabša, če ne bi za barve Triglava nastopala večkratna državna prvakinja Majda Ankele, ki je v glavnem sama zbrala točke. Majda je sedaj prenehala aktivno nastopati. Ostalo je nekaj mladih tekmovalcev, od katerih se lahko precej pričakuje, vendar še niso pokazali svoje prave vrednosti. Doslej oziroma v zadnjih letih v klubu ni bilo organiziranega dela pri vzgoji mladih alpskih tekmovalcev in je zato uprava kluba za novo sezono dobila za trenerja alpskih vozačev prof. Borisa Holyja. Pred pričetkom sezone smo napravili z njim naslednji razgovor:

● Letos so začeli trenirati alpski mnogi prej kot doslej. Kaj menite o tem?

»Brez resnih in pravočasnih priprav ne more biti uspeha. Kvaliteta dosedanjega dela z alpski ne more odgovarjati višini kranjskega Triglava. Če bi se tako delo nadaljevalo, kot se je v zadnjih letih, potem je škoda vsakega dinarja, ki ga daje klub za alpsko smučanje. Za uspehe je potrebno delati vse leto, kar so nam lep dokaz skakalci in tekači. Za novo sezono smo se začeli pripravljati v avgustu in smo trenirali v glavnem na Šmarjetti gori, Joštu, telovadnici in v zimskem bazenu. Pripravi sem, da bomo na ta način oziroma z resnim ter na-

črtim delom v pripravljalni dobi v prihodnje zabeležili tudi v alpskem smučanju v Kranju lepše uspehe.»

● Kateri tekmovalci bodo sestavljali jedro alpske ekipe v novi sezoni?

»Majda Ankele je prenehala aktivno nastopati. To se bo precej poznalo v klubu. Po rezultatih minule sezone največ pričakujemo od Dragota Lebna, ki je bil udeležene mladinskega kriterija na letošnjih olimpijskih igrah v Grenoblu in od Jelke Jocič, ki je ena od najboljših nadarjenih mladih tekmovalk

Jugoslavije. Ostali so večina začetniki in neizkušeni tekmovalci in doslej še niso pokazali kakšnih posebnih rezultatov.»

● Kaj pa treningi na snegu?

»Največji problem našega kluba so nekovno finančna sredstva. Kranjska gora je oddaljena 60 km od Kranja in imamo sedaj precejšnje stroške samo s prevozi, ker zaenkrat zaradi pomanjkanja snega na Krvavcu ne moremo trenirati na našem »kranjskem« smučišču.»

● Kaj pričakujete v novi sezoni?

»Po prvem letu sistematičnih priprav vsekakor ne moremo pričakovati kakšnih večjih dosežkov. V klub bomo privabili čim več mladih nadarjenih alpskih tekmovalcev, vsekakor pa pričakujem pomoč tudi v bivših aktivnih tekmovalcih, ker bomo le s skupnimi močmi lahko vrnili klubu glede alpskega smučanja, vsaj delno, tisto višino, ki jo je Triglav imel v času Janeza Sumija, Slave Zupančič in drugih.» P. Didič

Pionirska atletska liga

Vodita Šenčur in OŠ Lucijan Seljak

Letos prvič se je komisija za atletiko pri občinski zvezi za telesno kulturo v Kranju odločila, da organizira za mlade atlete in atletinje po osnovnih šolah posebno tekmovalstvo, ki naj bi potekalo po liga sistemu. Že po samem zanimanju za zimsko pionirsko atletsko ligo smo sklepali, da bo tekmovalstvo zelo zanimivo, toda dvoboji v prvem kolu so presegli vsa pričakovanja. Izenačenost ekip in požrtvovalnost tekmovalcev, vse je največ prispevalo, da je tekmovalstvo že na samem začetku postalo med mladimi tekmovalci priljubljeno in jih je še bolj pritegnilo v priprave za naslednje dvoboje.

Letos bo na sporedu pet kol, v katerih se bodo vse ekipe pomerile med seboj. Tekmovalstvo bo predvidoma končano do konca februarja prihodnje leto, ko bodo proglasili najboljše ekipe v konkurenci učencev in učenek. Seveda pa atletske spore za osnovne šole s tem še ne bo zaključen. Po spomladanskem krosu bo na sporedu še največje tekmovalstvo — prvenstvo osnovnih šol občine Kranj, ki bo na stadionu v Kranju.

V prvem kolu zimske atletske lige so imeli največ uspeha predstavniki osnovne šole Šenčur med učenci iz osnovne šole Lucijan Seljak

med učenkami. Seveda pa nam trenutni vrstni red še ne more dati dokončne podobe o moči posameznih šol; na to bo treba čakati vsaj še eno leto.

REZULTATI — UČENCI:

O. S. S. Zagar : L. Seljak 23:32; 20 m: Rooss (S2) 3,3, višina: Nučič (LS) 145, daljina z mesta: Dolinar (LS) 2,41, plezanje (4 m): Nadižar (LS) 3,2 met medicinke: Nučič (LS) 16,53.

Preddvor : Šenčur 18:37; 20 m: Potočnik (S) 3,3, višina: Kristanc (S) 135, daljina z mesta: Vovnik (P) 2,40, plezanje: Sitar (S) 3,8, met medicinke: Golorej (S) 15,50.

O. S. S. Jenko : Cerklje 33,5; 20 m: Jakovac (SJ) 3,4, višina: Serajnik (SJ) 145, daljina z mesta: Česen (C) 2,52, plezanje: Serajnik (SJ) 4,3, met medicinke: Rot (SJ) 15,48.

Lestvica:
Šenčur 1 1 0 0 37:18 2
S. Jenko 1 1 0 0 33:52 2
L. Seljak 1 1 0 0 32:23 2
S. Zagar 1 0 0 1 23:32 0
Cerklje 1 0 0 1 21,5:33,5 0
Preddvor 1 0 0 1 18:37 0

UCENKE

O. S. S. Zagar : O. S. L. Seljak 20:35; 20 m: Jocič (LS) 3,4, višina: Lukancič (LS) 125, daljina z mesta: Hafnar (LS) 2,00, plezanje: Hafnar (LS) 4,3, met medicinke: Mesojevec (S2) 10,20.

Preddvor : Šenčur 23:32; 20

Uspelo tekmovalstvo kranjskih strelcev

Občinska strelska zveza Kranj je za svoje strelce pripravila ob dnevu republike uspelo tekmovalstvo z zračno puško. Udeležba je bila nad vse zadovoljliva, saj se je za nastop prijavilo več kot sto strelk in strelcev. Privlačnost tekmovalstva je bilo novo avtomatično prenosno strelišče, ki je bilo tokrat prvič uporabljeno v Kranju; izdelali pa so ga člani ObsZ Kranj sami.

Vinko Frelj je tokrat do-

segel izreden rezultat 192 krogov od 200 možnih in tako močno prehitel ostale tekmovalce. Izkazali pa so se tudi nekateri mladinci, zlasti Lozar in Marič, ki sta se uvrstila na odlično tretje oziroma peto mesto.

Rezultati: 1. Frelj (Bratstvo-Edinstvo) 192 krogov, 2. Martinčič (Cirče) 181, 3. Lozar (Iskra) 180, 4. Peternel (Sava) 180, 5. Marič (Bratstvo-Edinstvo) 173 itd.

B. Malovrh

Ustanovitev novega društva na Jesenicah

V jeseniški občini je zraslo še eno in sicer že sedmo šolsko športno društvo. Ustanovili so ga na osnovni šoli na Koroški Belji. Na ustanovnem sestanku je bilo 48 pionirjev in pionirk, ki obiskujejo 5. — 8. razred. Društvo bo imelo v tem šolskem letu sekcije za atletiko, športne igre, orodno telovadbo, namizni tenis in smučanje.

Z vadbo bo takoj začela namiznoteniška sekcija, za ka-

tero je veliko zanimanje. Prostora za postavitev mize pa zaenkrat nimajo, zato bodo začasno igrali kar v šolski avli.

Dvakrat na teden bodo imeli trening, v katerem bodo zajete športne igre, atletika in orodna telovadba. V semestrskih počincah pa bodo organizirali smučarski tečaj, če bodo snežne razmere ugodne in če bo dovolj denarja. Po svojih zmožnostih se bodo tudi udeleževali raznih športnih tekmovalstev v občini ter sami prirejali šolska in medšolska tekmovalstva.

Z. Fele

Cepljenje sil

V senci članskega državnega prvenstva se je pričelo tudi državno mladinsko hokejsko prvenstvo.

V prvi tekmi so mladinci HK Olimpija v gosteh premagali jeseniško ekipo z rezultatom 8:3. Vse kaže, da bo HK Olimpija ponovno osvojila naslov državnega prvaka v tej konkurenci.

S tem pa še ni rečeno, da ima HK Olimpija res najboljše mladince. V njenem sedanjem mladinskem moštvu igrajo trije igralci, ki nastopajo tudi v članskem moštvu, pri Jesenicah pa je samo en tak igralec. Prav gotovo pa bi Jeseničani tudi v tem tekmovalstvu osvojili prvo mesto, če ne bi kar sedem mladincev igralo v članskem moštvu HK Kr. gora in zato ne morejo nastopiti tudi za mladince HK Jesenice. Če bi vsi ti igralci nastopili združeni, jih prav gotovo ne bi mogla premagati nobena ekipa. Tako pa se bo HK Olimpija lahko ponosila s prvimi mestom na državnem mladinskem prvenstvu, čeprav bi tudi ta naslov lahko pripadal Jesenicam.

Z. Felc

Triglav : Jesenice 37 : 27

V zanimivih košarkarskih tekmah so pionirji kranjskega Triglava zaslužno premagali sicer odlično ekipo Jesenic 37:27 (20:11). Tekma je bila v telovadnici osnovne šole Lucijan Seljak v Stražišču.

Triglav: Nučič 10, Gostiša 9, Hribar 8, Šilar 5, Vester 2, Kalan 2, Oblak 1.

Jesenice: Muharemovič 7, Hafnar 6, Razinger 7, Klinar 2, Krajzel 2, Lozar 2, Jeršin 1.

M. K.

m: Sodnik (P) 3,6, višina: Golorej (S) 120, daljina z mesta: Svetelj (S) 2,01, plezanje: Jarc (S) 5,8, met medicinke: Kurnik (S) 11,00.

O. S. S. Jenko : Cerklje 33,5:21,5; 20 m: Hribar (SJ) 3,6, višina: Klemenc (SJ) 135, daljina z mesta: Klemenc (SJ) 2,22, plezanje: Grkman (C) 5,8, met medicinke: Papler (SJ) 12,40.

Lestvica:
L. Seljak 1 1 0 0 35:20 2
Šenčur 1 1 0 0 32:23 2
S. Jenko 1 1 0 0 29,5:25,5 2
Cerklje 1 0 0 1 25,5:29,5 0
Preddvor 1 0 0 1 23:32 0
S. Zagar 1 0 0 1 20:35 0

Pari drugega kola — Cerklje : O. S. L. Seljak, Šenčur : O. S. S. Zagar, O. S. S. Jenko : Preddvor

M. Kuralt

Obiščite DANCING V HOTELU JEZERO BOHINJ BAR

igra kvartet pod vodstvom Julije Pascu

odprt vsak dan (razen ponedeljka) od 21. ure dalje.

Izkoristite prijetno vožnjo po novi cesti Bled-Bohinj

kdor ponudi DONAT ponudi zdravje

Pred VI. kongresom ZKS — pogovor z Martinom Koširjem Pomlajevanje organizacije — nenehna naloga komunistov

Bralcem smo predstavili nekatere gorenjske delegate za VI. kongres zveze komunistov Slovenije, tokrat pa smo zaprosili za pogovor še sekretarja medobčinskega sveta ZK za Gorenjsko in sekretarja komiteja občinske konference ZK Kranj tovariša Martina Koširja. Tovariš Košir je hkrati tudi eden od štirih gorenjskih kandidatov za novi centralni komitej ZKS.

Martin Košir

Približno leto dni je tega, ko je bil pri nas sprejet sklep o reorganizaciji zveze komunistov. Danes, tik pred slovenskim kongresom, najbrž že lahko ugotovimo, da z reorganizacijo ni bilo posebnih težav. Tovariš Košir, kako pa poteka njeno vsebinsko uresničevanje?

»Odločitve ZK za reorganizacijo izhajajo iz prilagajanja organizacije današnjim

družbenim samoupravnim razmeram pri nas. Časi, ko je ZK bdela nad utrjevanjem oblasti delavskega razreda, nad razvojem samoupravljanja, so mimo. Danes ni več dilem ali je samoupravljanje pri nas potrebno ali ne. Zato so se spremenile tudi naloge ZK.

Sedaj ni več dolžnost komiteja, da čaka, kakšne naloge mu bo dala organizacija. Kdor še vedno tako misli (in takšni so še) je v zmoti, kajti takšno družbenopolitično delovanje je preživeto in bore malo prispeva k razvijanju družbenih odnosov in samostojnemu delovanju komunistov.

Današnje bistvo organizacije je, da se člani ZK na sestankih organizacij seznanijo z našimi političnimi in družbenimi osnovami, potem pa sami ocenjujejo pravilnost ali nepravilnost različnih pojavov. Se več, sami morajo sodelovati pri reševanju problemov. To reševanje pa mora biti usklajeno z družbenimi interesi.

Menim, da so se dosedaj ta stališča vsebinske reorganizacije ZK uveljavila, čeprav nekatere organizacijske stvari še vedno niso jasne. Dogaja se še, da komunisti težijo k prejšnjim oblikam. Še so posamezniki, ki hočejo z nekakšnim »očetovskim« odnosom vplivati na rešitev vseh problemov; tako tistih, ki so jih sposobni reševati in onih, ki jih sploh ne poznajo. Skratka takšne tradicionalne, vendar preživete metode delovanja ZK so še prisotne. Vendar pa sta moč in pomen takšnega delovanja vse manjša in se vse bolj utrjuje aktivno in kvalitetno družbeno delovanje komunistov. Seveda pa nas komuniste na tem področju reorganizacije čaka še precej dela.

Letos v ZK beležimo precejšnje povečanje šte-

vila mladih članov. To bo nedvomno vplivalo na pomladitev organizacije. Ali menite, da je to povečanje že posledica izvajanja vsebinske reorganizacije, ki se odraža v drugačnih kriterijih sprejemanja kot v preteklosti?

»Prav gotovo, čeprav to ni edini primer njenega uresničevanja. Sicer pa je bilo s preživeliimi kriteriji in nepravilnim odnosom do mladih prelomljeno na deseti seji plenuma CK ZKS. Osebnost se zavzemam, da bi nov način delovanja na področju pomlajevanja moral postati sestavni del aktivnosti organizacije in vseh članov.

Čeprav se strinjam, da se letos opaža precejšen premik na področju pomlajevanja pa smo na Gorenjskem ugotovili, da je novih članov še vedno premalo. Zakaj? Organizacija se mora obnavljati (in to predvsem z mladimi), če se hoče vsebinsko razvijati in postajati vitalnejša.

Zal moram povedati, da tudi tukaj prihaja še do nekaterih nasprotij. Pojavljajo se posamezna gledanja, ki skušajo ta proces ločiti na stare in mlade. Ko sem rekel, da bo pomlajena organizacija vitalnejša, nisem mislil na spopad med staro in mlado generacijo, ali na starost po letih (kot to nekateri komunisti napačno poenostavljajo), marveč na drugačno vitalnejše gledanje na družbene probleme in reševanje istih. Mladi, ko opazujejo delo komunistov ne gledajo na njihova leta, ampak na odnos do reševanja družbenih problemov.

Seveda pa s tem ne mislim reči, da se strinjam z nekaterimi izpadi nekaterih mladih ljudi. Takšne posamezne primere (kot so Tribuna in Katalog) obojam. Rad bi poudaril, da tisti, ki te pojave posplošujejo na vso mlado generacijo nimajo prav in bi se prav tako morali vprašati po vzrokih in če smo dovolj v preteklosti storili, da bi do takšnih izpadov ne prišlo.

Prav zato tudi menim, da je aktivno delo komunistov danes potrebno in vseh področjih in še posebej pri vzgoji mladih.

Tovariš Košir, če iz današnjega zadnjega predkongresnega pogovora izhajamo iz Gorenjske, potem je najbrž treba ugotoviti velik korak na področju reševanja družbenih problemov. Poglejmo šolstvo. Kranju danes sledijo druge občine. Ali menite, da bo kongres obravnaval tudi to problematiko?

»Čeprav dosedanje priprave kažejo, da bodo na kongresu prevladovali družbeno-ekonomski odnosi oziroma vprašanja dolgoročnega programa razvoja Slovenije, ter vprašanja utrjevanja samoupravnega sistema tem odnosom in čeprav kongres ne bo mogel do vseh problemov zavzeti dokončnih stališč, sem prepričan, da bodo načeta tudi nekatera družbena protislovja. Danes pri nas namreč že prevladuje mnenje, da je treba reševati tudi družbene probleme (tako vsebinsko kot materialno). Kako resni in široki so ti problemi pa nam kažejo tudi uspešni gorenjski referendum o šolstvu.

Če ugotavljamo zadnje čase velika prizadevanja na področju šolstva pa zaenkrat tega ne moremo ugotoviti za kulturo. Ali menite, da bo na kongresu načeta tudi ta problematika?

»O tem sem prepričan. Prepričan pa sem tudi, da so na Gorenjskem še velike možnosti za povezovanje in kvalitetnejše delo kulturnih in izobraževalnih ustanov. Na Gorenjskem je danes ve-

liko ustanov, ki bi lahko vplivale oziroma pripomogle na rast človekove kulturne zavesti. Del takšnih skupnih dogovorov se že kaže na področju muzejske in gledališke dejavnosti ter na področju sodelovanja delavskih univerz. Menim, da so to začetki združevanja gorenjske kulturne dejavnosti.

Dovolite nazadnje še vprašanje o delegatih. Na Gorenjskem je bila v zadnjem obdobju dokaj široka predkongresna aktivnost. katerim vprašanjem pa bodo gorenjski delegati posvetili na kongresu največ pozornosti?

»Čeprav je napovedovanje precej nevhvalno delo pa po dosedanjih pripravah pričakujem, da bo večina delegatov sodelovala v komisiji za družbeno-ekonomske probleme. To bi nedvomno pomenilo, da Gorenjska želi, da se čimbolj vključijo v slovenski dolgoročni razvojni program.

Osebnost namreč nasprotujem mnenju, da Gorenjska ne potrebuje določene republiške pozornosti; predvsem na področju njenega nadaljnjega razvoja. Problemi, ki se kažejo, takšno pozornost terjajo. V mislih imam turistične možnosti in težave na področju železarstva, kovinske, tekstilne industrije itd. Seveda se strinjam, da je pri tem potrebno narediti prvi korak. Vendar pričakujem, da bodo ta vprašanja na kongresu najbrž načeta precej realno in z dobršno metro razumevanja.

A. Zalar

Dosedanji kongresi

18. aprila 1937 je bil ustanovni kongres KPS. Kongres je sprejel manifest. Njegov smisel je v tehtni politični analizi takratnih razmer, ki kaže na preteče nevarnosti v takratni Evropi. S kongresom se odpirajo vrata delavcem in kmetom v članstvo KPS.

11.—15. novembra 1948 je bil drugi kongres KPS. Na kongresu so razpravljali o političnem poročilu CK KPS (referent Miha Marinko) in o organizacijskem poročilu CK KPS (referent Stane Kavčič).

18.—20. maja 1954 je bil tretji kongres ZKS. Na kongresu so razpravljali o politično-organizacijskem poročilu in o nalogah komunistov v boju za socializem (referent Miha Marinko).

23.—25. junija 1959 — četrti kongres ZKS. Na njem razpravljajo o poročilu in o prihodnjih nalogah ZKS. Sprejeli so resolucijo o bodočih nalogah.

17.—20. marca 1965 je bil peti kongres ZKS. Referent na kongresu je Miha Marinko — osnovne naloge ZKS pri nadaljnjem razvijanju družbenih odnosov. Na kongresu sprejmejo resolucijo petega kongresa.

V ponedeljek, 9. decembra, bo v Ljubljani začel z delom VI. kongres zveze komunistov Slovenije. Načel bo vrsto družbeno ekonomskih problemov v okviru nadaljnjega razvoja Slovenije. Zasedanje bo nedvomno pomenilo vrh dosedanje aktivnosti republiške organizacije zveze komunistov. Hkrati pa lahko pričakujemo, da bo na njem sprejet dolgoročni dogovor za nadaljnje delo slovenskih komunistov.

IX. novoletni SEJEM
15.—26. XII. 1968
v Kranju

